

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijk en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

Nut in CBK (2005)

SMC K 1675

24
Rant 253

2

D I A M A N T I N A .

Praxid

1940

Bladz. 17

DIAMANTINA.

Naar het Hoogduitsch.

VAN

W. O. VON HORN.

SCHRIJVER VAN: *De Jeugdige Grijze, — Simon, de Braziliaansche
Negerslaaf, enz.*

~~~~~  
**Met 3 plaatjes.**  
~~~~~

AMSTERDAM,
J. D. SYBRANDI.

[1849]

I N L E I D I N G.

— *

Lieve lezer en lezeresse! de Schrijver, die u dit boekje aanbiedt, heeft gedurende zijn leven zeer veel ondervonden, vele dingen met een helder oog aanschouwd en met een deelnemend hart gadegeslagen.

Hij heeft in de schoone landelijke streken, die hare wateren in het groote en wijde Rijndal uitstorten, in de vijftig jaren, die achter ons liggen, de eerste helft der negentiende eeuw, eenen tijd beleefd, die tot den zeldzaamsten van zijnen leeftijd, ofschoon niet zoozeer naar het uiterlijke, als wel naar het innerlijke van den mensch, kan gerekend worden.

Er bestaan in 's menschen leven verschijningen en toestanden, die men niet anders dan als eene heerschende ziekte der ziel kan beschouwen. Tot deze reken ik er eene die met den bijzonderen naam van *volksverhuizingskoorts* zich betitelen laat. Zij is eene ziekte der ziel, eene koorts, die met eene wonderbare snelheid zich aan anderen meêdeelt en zich zoo diep in het innigste der ziel vestigt, dat zij de liefde voor het vaderland, de liefde voor ouders, broeders, zusters en vrienden, ja de dankbaarheid en het ge-

voel van plicht geheel doet verstommen, en de ziel met zulk eenen verleidenden waan vervult, dat zij haar met eene alles overweldigende kracht overheerscht. De schoone, dierbare geboortegrond verliest iedere liefelijkheid en gehechtheid, en het verre land, waarheen de weêrhaan der hoop is gericht, en waarheen het hart met volle zeilen stuurt, is een Paradijs, waarin geen slangen zijn, ja, een volmaakte hemel op aarde. Zoo spiegelt deze waan het namelijk aan de ziel voor.

Te vergeefs is de vermaning aan onzen plicht, aan de gevaren eener lange zeereis, aan bedrog van duizelingwekkende verwachtingen, aan eene schaduw zonder lichtzijde, aan de macht van het heimwee, dat het arme gebroken hart verteert, aan het onzekere en bedriegelijke van zulk eene onderneming, alwaar land en bewoners, grond en voortbrengselen, klimaat en levenswijze, spraak en arbeid vreemd en onbekend zijn, — alles is te vergeefs en alle redeneering en liefderlijke deelneming zou men gelijk kunnen stellen met water in den Rijn te willen dragen; want even als het in den Rijn gegoten water oogenblikkelijk spoorloos verdwijnt, zoo vervliegt elk woord van leering, vermaning en liefde bij hem, die door de volksverhuizingskoorts eenmaal is aangegrepen. — Hij is niet te redden! —

Hetgeen ik u mededeel, is mijne ondervinding uit die dagen. Velen van hen, wie toen zulke redenen golden, zijn volkomen genezen en onttooverd heengegaan naar dat vaderland, waar alle begoocheling op-

houdt; menig trouw duitsch en vaderlandslievend hart is door het heimwee of het verlangen naar zijn geboortegrond en de zijnen gebroken. Degenen, die dit overwonnen hebben of dit niet gevoelden, gaat het en ging het tot hier toe goed, en deze volkplantingen bloeien onder Gods zegen door duitsche vlijt. Of echter niet dikwijls hun blik zich daar heen wendt, waar de Rijn zijne groene wateren voortstuwt? of zich in deze blikken de gloed van den avondzonnestraal niet in heldere tranen spiegelde en heden nog spiegelt — daarvan heeft geen brief iets gemeld en — den Heer alleen is het bekend.

HOOFDSTUK I.

Emigratic.

Het was tusschen de jaren 1821 en 1828. toen in de bedoelde dalen aan gene zijde van den Rijn een bergvolk — en het is proefondervindelijk bewezen, dat dit veel inniger aan zijnen geboortegrond gehecht is, dan menschen uit de vlakten, — door de zucht van volksverhuizing werd overvallen.

Het land, waarheen hun verlangen zich uitstreckte, was Zuid-Amerika, het was Brazilië — een naam, die aan onwetende boerenlieden zeer belachelijk voorkwam, en dien zij dikwijls met pieterselie verwisselden, daar deze naam met dit bekende kruid eenige overeenkomst heeft. Waar het lag, of hoe het daar gesteld was, daar werd niet naar gevraagd, en die nog daar naar vraagde, werd door een zoogenaamden geleerden boer uit een eeuwenoud boek, dat hij bezat, onderricht, welk boek, *Sebastiani Mansteri Cosmographia* genaamd, de wonderlijkste geschiedenissen van voor tweehonderd jaren meêdeelde en ook den Duitschen naam „wereldbeschrijving” draagt en met pla-

ten is versierd. Om dit boek en den inhoud er van nader te kennen, voer ik alleen aan, dat het met den grootsten ernst verhaalt: „In Indië zijn volkstammen, die op één been loopen, en anderen hebben slechts één oog” en dergelijke sprookjes meer. Overigens is het boek zeer degelijk, voornamelijk dáár waar de Schrijver zich te huis gevoelt en goede bronnen had, maar, — was zulk een boek nu geschikt tot leering?

Deze volksverhuizing was slim aangelegd. Men verlangde duitsch volk, om eene duitsche volkplanting aan te leggen, die den naam Leopoldina zoude dragen naar den naam der jonge Keizerin van Brazilië, die eene duitsche was, namelijk eene dochter van Oostenrijk. Dat eene duitsche vorstin op den Braziliaanschen troon zat, diende den wervers, die het Zuiden en Zuidwesten van Duitschland overstroomden, tot een machtig schild, waarachter zij hunnen snooden handel verbergen, en werd velen ten verderve.

In alle nieuwsbladen las men oproepingen en aanbevelingen, die des te meer vuur vatten, naar mate zij door de commissionnairs en hunne agenten verspreid werden, die gouden bergen uitbazuinden en beloofden aan hen, die de reis naar Brazilië wilden doen. Zoo zoude bij voorbeeld ieder volkplanter, voor elk hoofd dat hij medebracht, al was het ook maar een zuigeling aan de moederborst, een stuk grond bekomen, zoo groot, dat het met eene boerenplaats aan den Rijn gelijk stond, en zoude niet

alleen van het oogenblik af, dat hij voet aan land zette, tot aan den eerstvolgenden oogst uit de keizerlijke Braziliaansche schatkist, van alle levensmiddelen voorzien worden, maar ook eene aanzienlijke belooning in geld gedurende de reis ontvangen. Men zoude niet alleen frank en vrij tot aan het oord zijner bestemming gebracht worden, maar alle werktuigen en gereedschappen, zaden, koeien, ossen, schapen, varkens, hoenders enz. krijgen; in 't kort, het zoude daar goud van den hemel regenen, melk en honig vloeien en zonder arbeid voor ieder meer te verdienen zijn, dan in zijn vaderland in het zweet zijns aanschijns.

Men kan nagaan, hoe in het bergland, waar de wijnstok bloeit, den geplaagden en zwaar belasten landman, zulke beloften en aanprijzingen uit een bekenden mond bekoorden, en men zal begrijpen, dat de volksverhuizingskoorts in groote uitgebreidheid om zich heen greep, en velen, zeer velen zich uit de omgeving van hun eenvoudig landelijk en gerust leven lieten verlokken daaraan gehoor te geven.

Naar Brazilië! klonk het in elk vertrek en in alle herbergen, op alle wegen en straten en in alle harten. Niet alleen de jeugd, die gewoonlijk aan verleiding gehoor geeft, neen, zij, die van rijperen leeftijd waren, ja zelfs menschen van hoogen ouderdom met grijze haren, werden door die koorts bevangen, en overal rustte men zich uit; want het was spoedig voorjaar, en dan konden de schepen bij een gun-

stigen wind uitzeylen, om het wonderlijke en geze-
gende land te bereiken.

Van dit algemeene beeld moeten wij thans onzen
blik afwenden, om het oog op eenen familiekring te
slaan. Een spreekwoord aan den Rijn zegt: Een vader,
die zeven kinderen heeft, heeft zevenderlei kinderen.
Het is een waar woord uit den mond des volks, en op-
merkzame ouders zullen het moeten toestemmen, wan-
neer zij op de verschillende gemoedstoestanden, den
aanleg en het karakter hunner kinderen letten.

Dit bleek mij ten volle in de familie van eenen man,
die reeds lang in vrede gestorven is, hoewel er nog
leden dier familie in leven zijn, waarom ik de vrij-
heid neem zijnen naam en zijne woonplaats niet te
noemen en hem daarom den naam FRUCHTING en
zijne woonplaats dien van *Rodenbach* geef.

Deze man had, zoo als men gewoonlijk zegt, een
aanzienlijk vermogen, een bloeiende zaak, en het ging
hem zeer goed. Hij stond bekend als een zeer ge-
acht man; zijne vrouw als het model van een voor-
treffelijk goede moeder en huisvrouw, hunne kinde-
ren als voortreffelijk opgevoed en hun leven zou van
een stillen, godvruchtigen en vreedzamen aard zijn ge-
weest, wanneer niet een hunner kinderen kommer,
zorg en ellende in dit overigens gelukkig huisgezin
had gebracht, en die eene was een zoon des huizes,
de oudste der kinderen.

Op dezen zoon hadden vader en moeder al hunne
hoop gevestigd; aan zijne opvoeding en vorming al-
les ten koste gelegd, en hij was met rijke gaven

toegerust, maar eene verregaande luiheid en grenzenlooze lichtzinnigheid verijdelden alles, wat liefde en trouw van hem deden verwachten.

Na alle mogelijke vergeefsche pogingen, om hem op eenen goeden weg te brengen, nam eindelijk de vader hem in zijne zaak, om onder veel lijden en kommer de bevestiging te zien, van hetgeen hem in vroegere leerplaatsen en vreemde handelshuizen was ten laste gelegd. Hij was een kind van zorg, kommer en jammer. Zulke menschen heeft men in den laatsten tijd eenen van Berlijn herkomstigen naam gegeven; vroeger noemde men hen dagdieven, omdat zij, zoo als men zich uitdrukte, „Gods lieve dagen weg-stalen,” heden ten dage noemt men zoo iemand een „Bumm’ler”. ERNST FRUCHTING was een Bumm’ler.

Op zijne verbetering te rekenen had men geheel opgegeven; hij steunde op het huis zijns vaders, op zijns vaders goed hart en op zijn eenmaal te verkrijgen erfenis, hoewel hij er zekerlijk reeds veel van had doorgebracht.

In het stadje Rodenbach had ERNST FRUCHTING een zoogenaamden vriend, een deelgenoot in al zijne uitspattingen; deze begreep, dat er bij de zielenverkoopertij naar Brazilië wat te verdienen was, hij zocht dus den man op, die met deze zaak belast was, verbond zich met hem en keerde als agent terug. Deze ging van dorp tot dorp, deelde overal uitlokkende beschrijvingen uit en had spoedig een groot aantal hoofden gek gemaakt en voor de volksverhuizing gewonnen.

Als agent gedroeg hij zich zeer goed, klapte niet

uit de school, maar bazuinde den lof van deze kolonisatie en de buitengewone voordeelen overal uit; zelfs tegen zijn vertrouwden vriend ERNST FRUCHTING sprak hij niet anders dan met lof over deze zaak, en ofschoon hij er niet aan dacht, dezen er ook toe over te halen, zoo droeg zijn roemen en prijzen bij hem onverwacht rijpe vruchten. In ERNST begon de gedachte daaraan zich te ontwikkelen. Bijzonder echter blonk hem iets in het oog, namelijk dat in de provincie Minas Geraes in Brazilië eene landstreek lag, die Diamantina heette, alwaar meer diamanten waren of gevonden konden worden, dan kiezelsteen in de beeken aan den Rijn. Daar, zoo meende hij, het was zoo klaar als den dag, was het rijk worden een kinderspel; men behoefde slechts een dozijn redelijk groote diamanten te vinden, om een rijk man te worden, en als men het geluk had er eenen te vinden zoo groot als een eksteri, dan konde men naar Rio Janeiro gaan en aan den keizer vragen: Uw majesteit, wat vraagt gij voor uw Brazilië? Om kort te gaan, de agent en ERNST praatten elkander over Brazilië het hoofd zóó op hol, dat zij afspraak maakten: ERNST zoude eerst daarheen gaan, en als hij een groot nest diamanten gevonden had, dan zoude hij schrijven, en dan kwam de agent ook bij hem. Intusschen was dit alles den agent geen ernst, het was hem slechts te doen, om een man meer te kunnen leveren.

Waar nu maar een boek over Brazilië te krijgen was, werd dit aangekocht, en daar allen dat

heerlijke land prezen, zoo diende het ijverig lezen slechts te meer, om de verbeeldingskracht van ERNST te verhoogen. Voor zijne ouders, ja zelfs voor zijn vertrouwde vrienden verzweeg hij zijn plan, hetgeen ook de agent beloofde voorloopig geheim te houden.

Zoo naderde dan het zalige vroolijke Paaschfeest en de tijd, dat de hoofd-agent verlangde, dat de reisgezellen bijeen zouden komen. Nu was het voor ERNST tijd, om aan zijne ouders klaar en duidelijk te openbaren, welk plan in stilte bij hem tot rijpheid was gekomen.

Hoe veel zielsleed hij hun ook had aangedaan, dit plan trof hen nog zwaarder, hij was immers hun kind, en wanneer zullen eene moeder en een vader hun kind vergeten! Tot bedaren en nadenken gekomen, erkenden zij zekerlijk in het besluit van hunnen ongelukkigen zoon zijn eenig redmiddel. ERNST stond vast op zijn besluit, en zijne ouders moesten zich eindelijk daarin schikken.

Nu begon de moeder, hoewel onder tranen, door nood gedrongen, zijne uitrusting gereed te maken, en toen eindelijk de troep reizigers zich verzamelde, nam ook ERNST, goed uitgerust en voorzien van eenen gordel met geld, die om zijn lijf gegespt was, van zijne ouders, broeders en zusters afscheid, van hunne zegenwenschen en gebeden vergezeld.

Ofschoon hem ook in Brazilië het geluk tegenblonk, zoo toonde hij toch bij het afscheid, dat zijn beter innerlijk gemoed nog niet door lichtzinnigheid en luiheid geheel was bedorven; het scheen, als daagde

zijn beter gevoel weder op. In de smart, die zijn ziel tot in hare diepste schuilhoeken schokte, scheen zijn beter ik zich te openbaren, dat, zoo als de apostel PAULUS zegt, een berouw werkt, dat niemand ooit berouwd heeft. Dit was voor zijne ouders dan ook een zoete troost, die hen weder uit hunne diepe smart oprichtte. Wie echter ERNST FRUCHTING reeds den volgenden dag op het schip met emigranten had gade geslagen, moest erkennen, dat die opwekking van zijn beter gevoel slechts de vrucht van het oogenblik was geweest, volstrekt geen grond had, en dus ook zonder zegenrijke gevolgen was. Ouders, familie, vaderland, — alles wat aan het menschelijk hart dierbaar was, was vergeten; vroolijk en welgemoed stond hij op het dek van het schip, rookte zijne pijp, schertste, lachte met het jongere gedeelte van zijne reisgenooten, zag vroolijk den schoonen oever van den Rijn zijn oog ontwijken en met een kaal, vlak land en windmolens verwisselen, hetgeen niet veel schoons aanbiedt. Het scheen, of niets eenigen indruk op hem had achtergelaten en de toekomst hem tot geen ernst konde stemmen; hij leefde, voor het oogenblik, herinneringen kwelden hem niet, en de toekomst gaf hem geen zorg, want hij had immers geld, dat hem door alle zwarigheden zou heen helpen, en dat was genoeg voor hem, om vroolijk te zijn.

H O O F D S T U K I I.

De Hoofd-agent.

De stad Antwerpen was de plaats der inschepping; daar lag een schip zeilklaar, dat hen, zoodra zij aankwamen, aan boord zoude nemen. Dit had de hoofd-agent den aan zijne zorgen zich toevertrouwd hebbenden lieden verzekerd, en niemand twijfelde er aan, daar hij zelf meêreisde. ERNST FRUCHTING had zich dadelijk als passagier voor de groote kajuit aangemeld en deelde ook op dit schip reeds met den hoofd-agent en den kapitein de beste plaats en de betere tafel, die zij voor zich hielden.

De hoofd-agent echter was een doortrapt, sluw mensch, die reeds menigen schelmachtigen rol in de wereld had gespeeld en met een bedriegelijk bankroet zijn loopbaan als koopman in eene groote handelsstad in het noorden van Duitschland had besloten. Voorts had hij als speler rondgezworven, en uit vrees voor de ver reikende armen der politie, was hij naar Brazilië gegaan en daar in dienst van een in negerslaven handelenden Spanjaard getreden. Hij had zich, toen hij de zekere tijding kreeg, dat de politie hem niet op

de hielen zat, met de zeer voordeelige betrekking, om Duitsche handwerkslieden voor Brazilië aan te werven, weder naar Duitschland, begeven, alwaar zijn toeleeg maar al te goed gelukt was. De scheepskapitein was een soortgelijk mensch, ofschoon nog niet zoo diep gezonken als de hoofd-agent, en deze beide mannen waren de eenige personen, waarmede ERNST FRUCHTING op deze reis omgang had.

Beiden waren het volkomen eens en hadden spoedig het karakter van ERNST doorzien; voor beiden scheen het eene heerlijke gelegenheid, om, zoo als zij zich uitdrukten, den vogel te plukken. Slechts was het tijdstip, dat zij met elkander hadden afgesproken, nog niet daar, maar dat zoude wel komen, — en het kwam ook.

ERNST konde geen aangenamer gezelschap verlangen: het waren lustige broeders, en tot deze soort behoorde hij reeds lang. Beiden hielden van een goed glas wijn, en dat versmaadde ERNST ook niet, en zoo kwam het, dat deze vervelende reis voor hen volstrekt niet vervelend was, en een speeltafeltje ontbrak er niet aan, om den tijd te verdrijven.

Wat in Brazilië zijn plan was, had hij beiden medegedeeld, en de hoofd-agent versterkte hem in het plan, naar Diamantina te gaan en daar met het zoeken naar diamanten zijn geluk te vestigen.

Hoewel de hoofd-agent zeer nauwkeurig van den toestand in Diamantina kennis droeg, zoo lag het niet in zijn plan en voelde hij zich niet geroepen, om ERNST FRUCHTINGS dwaze meening te weerleg-

gen. Hij zelf had in vroegere jaren, transporten slaven naar de mijnen van Diamantina gedreven en was dus juist de man geweest, om ERNST van den waren toestand der inrichtingen aldaar in te lichten en de begoocheling, die de ziel van ERNST vervulde, te verdrijven, maar het was zijne bedoeling niet hem die te benemen, maar veeleer die te bevestigen.

Na eene lange langzame vaart, bereikten de reizigers Antwerpen.

Hier echter bleek, dat het schip, dat de emigranten naar Rio Janeiro, de hoofdstad van Brazilië, zoude overbrengen, nog in lang niet zeilklaar was, en dat het minstens nog acht dagen zoude duren, voordat men zee kon kiezen. Of aan deze vertraging de hoofd-agent schuld had of, zooals deze voorgaf, de scheepskapitein, was niet te ontdekken, daar de een de schuld op den ander schoof.

Het was intusschen zeer erg voor de reizigers, die door dit oponthoud een aanzienlijk verlies aan hun reisgeld en in 't algemeen aan hunne goederen zouden lijden, hetgeen voor hen zeer nadeelige gevolgen konde hebben.

Om te voorkomen, dat deze lieden berouw kregen over hunnen dwazen stap, zorgden de kapitein en de hoofd-agent er voor, daar het zeer schoon en warm weder was, die arme lieden onder tenten aan de haven te logeren, die zij voor hen uit zeildoek in orde brachten. Daar woonden, kookten en sliepen die armen, en de inwoners van Antwerpen, met medelijden voor deze ongelukkigen bedrogene vervuld, onder-

steunden en verzorgden hen met levensmiddelen, hetgeen den toestand dezer lieden zeer verzachtte, en waardoor zij goeden moed behielden.

Gedurende het zeilklaar maken van het schip, dat zekerlijk nu door den hoofd-agent bespoedigd werd, slenterde ERNST FRUCHTING in Antwerpens straten als een luiaard om; wat de stad bezienswaardigs en merkwaardigs opleverde, ging hem niets aan, en wekte zijne belangstelling niet op. Hij drentelde de straten op en neêr, at en dronk wat hem goeddacht, zat heden in dit, morgen in een ander koffijhuis en had met den hoofd-agent en den kapitein weinig omgang.

Bij deze beiden ontstond de vrees, dat het aan andere lieden van hun soort, waaraan het in Antwerpen ook niet ontbrak, mocht gelukken hunnen vogel te plukken, en zij zochten hem daarom op en wel den dag voor de inscheping. Nadat de hoofd-agent den koffer van ERNST reeds aan boord had laten brengen, vonden zij hem na lang zoeken, zeer vergenoegd bij eene flesch wijn zitten, die echter niet de eerste was, die hij in dien namiddag geledigd had, en de wijn, dien hij gedronken had, begon hem reeds naar het hoofd te stijgen, toen beiden binnen traden.

„Zie eens hier!” riep de kapitein van het schip, dat de reizigers naar Antwerpen had gebracht, toen hij ERNST eindelijk zag, „daar zit gij op uw gemak en bekommert u niet om ons, en ik wil reeds morgen met het aanbreken van den dag mijne terugreis aannemen en moet u toch nog vaarwel zeggen.”

„Ja ja,” viel hem de hoofd-agent in de rede „het is tijd, dat wij u vinden, mijnheer FRUCHTING, anders konde het wel gebeuren, dat uw koffer de reis naar Brazilië deed, en gij hier bleeft.”

„Hoe zoo?” riep ERNST niet zonder verbazing.

„Och, zeer eenvoudig,” hernam de hoofd-agent, „uwe goederen zijn reeds aan boord, zooals van alle andere reizigers; ja deze zijn zelfs allen reeds ingescheept, en ik loop den ganschen namiddag overal rond om u te zoeken, wij moeten dezen avond nog aan boord. De wind is gunstig, en alles is zeilklaar.”

ERNST sprong verschrikt op en zeide: „nu, zoo laat ons dan gaan, want dat had ik niet gedacht en geloofde, dat het nog wel eenige dagen zoude duren, voordat het schip klaar zou zijn om zee te kiezen.”

„Nu, zulk een haast heeft het juist niet,” hernam de hoofd-agent, „als wij maar voor middernacht aan boord zijn; maar ik wil u voor slaan, om in het Gouden Anker te gaan; dat ligt aan de haven, hooren wij dan het signaalschot, dan is het nog tijd genoeg.”

Zij gingen.

In het Gouden Anker zetten zij zich bij elkander en begonnen de eene flesch na de andere te ledigen. Eindelijk sloeg de hoofd-agent voor een spelletje te spelen; ERNST, die nauwelijks meer bij zijne zinnen was, nam het gaarne aan, en het spelen begon hoog; aanvankelijk lieten beiden hem met voordacht winnen. Dit deed zijne speelzucht van oogenblik tot oogenblik toenemen; spoedig echter keerde schijnbaar zijn geluk

en ERNST verloor. Toen al zijn gewonnen geld weder verloren was, maakte hij zijnen geldriem los, om het van hem geweken geluk weder aan zich te kotten; doch helaas, na eenige uren was alles verloren, wat hij had bezeten. Nu overviel hem eene wilde vertwijfeling, want volkomen besepte hij, dat hij nu verloren was. De hoofd-agent echter vertroostte hem door hem eenen vrijen overtocht te beloven.

ERNST had zich zoo zeer te buiten gegaan, dat hij ten laatste, geheel door den wijn beneveld, bewusteloos neêrzonk. Nu riep de hoofd agent eenige lieden, die den bewusteloozen ERNST op het schip brachten, dat werkelijk in dien nacht nog het anker lichtte en van den gunstigen wind gebruik maakte, om zoo mogelijk den verzuimden tijd weder in te halen.

Het was reeds meer dan middag van den volgende dag, toen ERNST ontwaakte en tot de volle bezinning van zijnen toestand kwam. Hij sprong uit zijne kooi, zoo als men de slaapplaatsen op een schip noemt, en ging op het dek van 't schip.

Toen hij zich overtuigde, dat het schip reeds de volle zee had bereikt en met gespannen zeilen daar heen schoot, was zijn aanblik verschrikkelijk en dreigde hij neêr te zinken. Toen de hoofd-agent hem ondersteunde en in de kajuit bracht, barstte ERNST in de hevigste uitdrukkingen tegen hem los en zeide zonder verbloemen: „gij hebt valsch gespeeld.”

De hoofd-agent hoorde hem bedaard aan, tot dat de eerste wilde uitbarsting zijner vertwijfeling voorbij was, en zeide toen op ijskouden toon, dat hij zich

moest matigen en zulke woorden niet meer herhalen, want dat hij anders hem in ketens zou laten slaan. Hij had het schip gehuurd, vervolgde hij, en was aan boord meester over leven en dood der emigranten.

Voor het eerst doorzag ERNST dit slechten mensch. In zijne oogen las hij de bevestiging, van hetgeen zijne woorden voorspelden, en hem beving een ijskoud gevoel. De hoofd-agent verklaarde hem in ronde woorden, dat hij in zijne macht was, en daar hij nu noch het geld voor zijne overvaart, noch voor zijne voeding betalen kon, zoo wilde hij hem eene weldaad bewijzen, door beide voor hem te voldoen; maar dan moest ERNST zich verbinden, in Rio Janeiro, of in 't algemeen in Brazilië, zoo lang voor hem te werken, tot dat de voorgeschoten reis- en voedingskosten betaald waren. ERNST was buiten zich zelve, toen hij dit vernam. Maar keuze had hij niet, terug durfde en kon hij niet; hij had geen krentzer meer in zijn bezit, wat zoude hij aanvangen, waar heen zich wenden? Als een loodzware last drukte het op zijne ziel. Hij wrong zijne handen en vloog als een onzinnige de kajuit rond.

De hoofd-agent stond daar en lachte met een satanschen trek over zijn gelukt werk. Eindelijk vroeg hij op ijskouden toon: „nu, hoe wilt gij? Wilt gij teekenen, of zal ik u ergens aan eene woeste kust aan land laten zetten en u aan uw lot overlaten?” Dit zeggende trok hij zijn horologie uit zijn zak en vervolgde „ik zeg u: in vijf minuten moet gij weten, wat gij wilt.”

Eene koortsachtige rilling overviel ERNST, doch hij ging naar de tafel, greep een pen en ondertekende het contract, dat in de Portugeesche taal geschreven was, welke taal ERNST niet verstond, doch welks inhoud de hoofd-agent hem in het duitsch voorlas.

Bedaard nam de hoofd-agent het papier op en liet ERNST alleen.

Thans zag hij den afgrond voor zich, waarin hij zich door zijne onverantwoordelijke lichtzinnigheid gestort had. Ver van het ouderlijk huis had hij zich in het ongeluk gestort; van dit oogenblik af was er aan geene hulp te denken; al zijne hulpbronnen waren uitgeput. Hij was een slaaf geworden en bevond zich in de hand van een mensch, wiens gansche boosheid hij nu eerst vermoedde. Wat zoude er van hem in Brazilië worden? In wanhoop rukte hij zich de haren uit het hoofd. — Toen echter deze aanval- len van 'eenen aan razernij grenzenden toestand be- daarden, brak hij in een luid geweën uit, en viel het gebeurde hem op de ziel als een loodzware last. Hij werd aangegrepen door een hem innerlijk ver- scheurend berouw. — Te laat! — dit vreeselijke woord doortilde hem met ontzetting, — maar wat te doen? Hij was aan boord, hij was in de macht van een mensch, wien niets meer heilig was, ja, die in staat was te volvoeren, waarmede hij hem had ge- dreigd en hem hulpeloos zonder middelen ergens aan eene kust te zetten! Het slot zijner gedachten was eindelijk, dat hij zich in zijn lot moest schikken,

wilde hij het niet nog erger maken, dan het reeds was. Van nu af aan werd hij langzamerhand bedaarder en rustiger. Hij berustte in zijn onvermijdelijk lot, helaas! nog altijd op eene wijze, die duidelijk bewees, dat hij van zijne lichtzinnigheid nog niet geheel genezen was. Hij troostte zich met de gedachte, dat hij in Rio Janeiro middelen en wegen zoude vinden om de ketenen te verbreken, waarin de hoofd-agent hem gekluisterd hield, en met deze gedachte kwam weder de onverschilligheid van vroegere dagen bij hem terug.

Bij karakters, als dat van ERNST FRUCHTING, barst wel eens het innerlijk gevoel met hevigheid los, maar spoedig bedaart die storm weêr, zonder eenige werking ten goede achter te laten.

Nadat circa een uur verlopen was trad de hoofd-agent weder in de kajuit. De doordringende blik, dien hij op ERNST wierp, deed hem spoedig zien, met wlen hij te doen had; misschien ook had de gewaande vriend van ERNST, de onder-agent in Rodenbach, in eenen brief aan den hoofd-agent, den aard en het karakter van ERNST afgeschilderd, zoodat hij hem reeds kende, voordat hij hem gezien had. Hoe dit ook zijn mocht, hij had ERNST doorzien en wist, dat de opbruising zijner wilde vertwijfeling zich, als de golven der zee tegen eene rots, breken moest, en zijne berekening, op veelzijdige menschenkennis gegrond, had hem ook ditmaal niet bedrogen.

„Zijt gij bedaard en verstandig geworden?” zeide hij op een toon, die echter de wedergekeerde onver-

schilligheid van ERNST dreigde te verstoren, „dan vertrouw ik, dat ik eene vraag aan u kan doen, die een nadenkend antwoord vereischt.” Hij hield een oogenblik stil, en ging, toen ERNST hem vragend aanzag, voort: „ik wilde u namelijk vragen, of gij als passagier der kajuit of tusschendeks de reis wilt maken.”

„Wat bedoelt gij met deze vraag?” hernam ERNST.

„Ik doe die daarom,” ging de hoofd-agent op onveranderden toon voort, „omdat u die keuze vrijstaat; maar ik moet u doen opmerken, dat gij als gast van de officiers kajuit eene veel hoogere vracht zult verschuldigd zijn, dan wanneer gij bij de overige reizigers eene plaats neemt.”

„Ik ben eenmaal in uwe klauwen,” riep ERNST in groote drift uit, „en daarom is het mij onverschillig of gij mij bij de beenen of bij het hoofd hebt.”

„Mij ook,” viel de agent hem op koelen toon in de rede, „verklaar u dus?”

„De officiers-kajuit!” riep ERNST en wendde zich van hem af.

Een spottende, honende, ja, men kan wel zeggen een duivelsche blik gleed over den ongelukkige heen, doch ging ten laatste in een gelach over, dat door merg en been drong. Langzaam liet hij de kajuitdeur weder dichtvallen en ging op het verdek, waarheen ERNST zich ook later begaf. Daar zette hij zich neder bij de lieden uit zijne geboorteplaats en sprak met hen, zonder zich aan den hoofd-agent te storen, die hem met eene zekere onrust en angstvalligheid beschouwde.

De onrust van den hoofd-agent ontstond uit twee redenen: ERNST FRUCHTING had eene groote, krachtige gestalte, die ieder in het oog viel. Uit zijne blikken straalde eene groote mate van zielskracht en kloekmoedigheid, maar die echter niet bij een eenmaal opgevat besluit volhardt. De hoofd-agent was een klein mager, dor man, met kalen schedel, hetgeen, ofschoon hij nog jong was, hem in 't algemeen eenen indruk van armzaligheid en krachteloosheid gaf; daarentegen zagen hem de listigheid, doortraptheid en boosheid de kleine onrustige oogen uit. Had hij eerlijk moeten zeggen, wat er in zijne ziel omging, zoo zoude het de knaging van zijn slecht geweten, de vrees voor de wraak van ERNST, voor diens krachtigen arm zijn, die hem, den kleinen lichten mensch, kon opnemen en overboord slingeren, alwaar hij eene buit der golven zoude zijn; dat was het eenige wat hem kwelde, het andere was van ver vooruitzienden aard. Hij vertrouwde ERNST niet en vreesde, dat hij de overige reizigers tegen hem zoude opstoken. Indien er eene muiterij aan boord ontstond, zoo hadden de landverhuizers zonder twijfel met geringe inspanning de overhand; want het schip was slecht bemand, hetzij uit spaarzaamheid, of omdat men geene matrozen had kunnen krijgen. Had de hoofd-agent in de ziel van ERNST kunnen lezen, dan had hij spoedig het ongegronde van zijne vrees ontdekt, want zoover dacht ERNST in 't geheel niet. Maakte ook het bewustzijn van de verschrikkelijke positie waarin hij zich bevond, in 't begin eenen hevigen indruk op hem, zoo ging dit spoediger

voorbij, dan de agent kon denken. Slechts eene diepe verachting voor den man, die hem arm en ellendig gemaakt had, bleef in hem over; aan wraak te denken lag niet in zijn karakter; even als alle lichtzinnigen was hij goedaardig en tot haat geheel onbekwaam.

Evenwel verontrustten hem de terughoudendheid van ERNST en zijne openlijke verachting. Hij zat zonder spreken bij hem aan tafel, sprak geen woord met hem op het verdek en vermeed zooveel hij kon zijne nabijheid.

Nu en dan zat hij stil in diep gepeins verzonken, en loosde een zwaren zucht; dan vergeleek hij zijnen toestand met dien in zijns vaders huis, en vraagde zich zelf: wat zal er van u in Brazilië worden? en hoe zult gij de schuld voldoen aan den schurk, die u alles heeft ontstolen? —

Intusschen moet naar waarheid gezegd worden, dat dit maar enkele oogenblikken waren. Zoo het eene of andere voorval onder de landverhuizers zijne opmerkzaamheid trok, dan verdwenen de wolken, die zich op zijn voorhoofd gevormd hadden, en zijne oude luchthartigheid keerde spoedig terug.

Hij had op de landverhuizers een zekeren invloed verkregen, dien de hoofd agent meer en meer verontrustte, ofschoon hij dien niet met voordacht gezocht had. Deze lieden erkenden in hem iemand, die in hun lot deelnam, en achtten hem om zijn meerder inzicht in zaken. Werden zij door den kapitein en den gehaten hoofd-agent verachtelijk, hoogmoedig en terugstootend behandeld, zoo had de deel-

neming van ERNST, zijne vriendelijkheid en bereidwilligheid om hen te helpen en te dienen, eenen des te meer weldadigen indruk op hen, en niet zelden nam hij hunne partij tegen beiden op. Hij was middelaar tusschen hen, daar hij de fransche taal machtig was, en de kapitein deze taal alleen verstond. Zoo gelukte het aan ERNST zonder moeite de onaangenaamheden uit den weg te ruimen, die ook tusschen hen zelve nu en dan ontstonden, en zij gaven gewillig zijnen raad gehoor. Dit alles bewerkte echter, dat de vrees van den hoofd-agent gestadig toenam. Hij vatte eenen gloeienden haat tegen ERNST op, zonder dat hij den moed had, nu reeds uit te voeren, wat hij in stilte bij de landing in Rio Janeiro ten uitvoer wilde brengen; zelfs de kapitein deelde in zijne verdenking, maar wilde die niet toonen en ried zelfs den hoofd agent aan, door vriendelijkheid, zoo wel tegen ERNST als jegens de landverhuizers, het gevaar af te wenden.

Zoo werd beider lafheid en arglistigheid oorzaak van eene uiterst zachte en voldoende behandeling der landverhuizers, die zich daardoor door allen wel behandeld zagen en met hunnen toestand zeer tevreden waren, en niemand vermoedde, waarin de oorzaak van dit verschijnsel lag; intusschen allen verheugden zich in zijne gevolgen. Zoo wel bij het eiland Sint-Helena, alwaar een nieuwe voorraad versch water werd ingenomen, en waar de reizigers zich van levensmiddelen voorzagen, als aan de Kaap de Goede Hoop de zuidelijke punt van Afrika, waar het schip

zich langer moest ophouden om een, gedurende eenen storm gekregen schade te herstellen, waren beiden, de kapitein en de hoofd agent zoo voorkomend jegens de landverhuizers en ERNST, dat allengskens eene betere verhouding zich openbaarde, daar de luchthartigheid, waaraan ERNST zich bij iederen indruk overgaf, deze in de hand werkte.

Hij vermoedde echter niet, welk plan beiden tegen hem gesmeed hadden; argeloos als hij was, nam hij de bewijzen van vertrouwen en welwillendheid voor goede munt aan, en toch verborg zich achter hunne vriendelijke woorden een hatelijk doel.

De reis was zeer voorspoedig; geen windstilte van eenig belang hield de vlugge vaart van het schip op; slechts eens had een spoedig voorbijgaande storm in de nabijheid van de zoo zeer gevaarlijke Tafelbaai en het voorgebergte der Kaap de Goede Hoop het schip overvallen en er een licht te herstellen schade aan toegebracht.

Hoe bovenmate bevolkt het schip ook was, geene ziekte was er aanwezig, ja het behoorde tot de zeldzaamste gevallen, dat bij zulk een groot aantal menschen, bij zulk eene lange reis geen sterfgeval plaats had. Geen ontevredenheid of twist van belangrijken aard stoorde de orde en de vroolijke stemming aan boord: integendeel luid vroolijke en ernstige liederen waren bewijzen van den goeden moed en de vroolijke uitzichten der vergenoegde harten. Deze goede stemming werd, daar de vaart zeer snel was, ook niet door gebrek aan benoodigdheden gestoord.

De kapitein had zelfs in de Kaapstad voorraad ingenomen, hetgeen in dergelijke gevallen nooit geschiedt, om, wanneer wellicht een ongeval plaats had en er zich onaangenaamheden opdeden, die te kunnen keeren, want hun argwaan tegen ERNST FRUCHTINGS kwaadwillige stemming deed zulke gevolgen voorzien. Bovendien verklaarde de kapitein, dat wellicht reeds den volgenden dag, op zijn hoogst een dag later, de Braziliaansche Kust in het gezicht konde komen, dat alles stemde de harten tot gulle vroolijkheid. De kapitein had juist voorspeld, want weldra begroette een luid gejubel de blauwe bergen van het nieuwe vaderland, en toen bovendien het frissche groen van de heerlijke palmen der kust zichtbaar werd, werd het vurig verlangde land met een luid vreugdegejuich begroet.

Bij allen? — neen! velen viel de verwijdering van het dierbare vaderland thans eerst in haar volle gewicht op het hart. Bij velen kwam het nu eerst tot een helder bewustzijn, dat dat dierbare vaderland voor hen verloren was, en dat gevoel wekte een heimwee in hunne gemoederen en een verlangen naar hen, die zij daar achtergelaten hadden, en die zij wellicht niet zouden wederzien.

Tot hen, die het verledene met innigen weemoed, en de toekomst met een bevend hart begonnen te gemoet te zien, behoorde ook ERNST FRUCHTING. De onzekerheid, wat er van hem zoude worden, hoe hij de aanzienlijke som, die hij den hoofd-agent schuldig was, zoude terug betalen, en de zekerheid, dat

hij aan een geslepen, boosaardigen verworpeling, zonder eenige wilskracht, was overgegeven, begon nu eerst haar kracht te doen gevoelen. Hij zat alleen in de kajuit, ofschoon het heerlijke weder en de schoone aanblik van het in alle deelen rijk gezegend land zoo velen op het verdek lokte, waar slechts maar eenige ruimte te vinden was, en de dienst der matrozen het veroorloofde. Droevige, duistere gedachten bekropen zijne ziel; wat hij tot heden met scherts van zich afgeschud had, keerde nu met sterker kracht terug. Het berouw; zijn vaderland, zijne familie, zijn vaderlijk huis te hebben verlaten, zich lichtzinnig in eenen toestand te hebben gestort, wiens zware gevolgen hij nu begon te raden, greep hem nu met eene kracht aan, die hem bij dag de luchthartigheid en bij nacht de rust ontroofde.

Meedoogenloos, ja met wraakzuchtige voldoening voor den uitgestanen angst merkte de hoofd-agent deze veranderde stemming, en slechts de deelnemende landverhuizers, die zijnen toestand niet kenden, zochten hem troost toe te spreken.

H O O F D S T U K I I I .

Aankomst te Rio Janeiro.

Het schip wierp eindelijk het anker op de reede van Rio Janeiro. Eene nieuwe wereld deed zich aan de blikken der verbaasde landverhuizers voor. Velen zagen hier voor den eersten keer negers en zwarten, en verschrikten niet weinig van zulk een afzichtelijk voorkomen, maar zij gewenden spoedig aan hunne verschijning, en de vruchten, die zij te koop aanboden, die in de oogen der eenvoudige Rijnlanders slechts in het paradijs konden groeijen, verzoenden hen met het afzichtelijk gelaat en de verschillende huidkleuren der negers, die bovendien eene taal spraken, die voor hen geheel onverstaanbaar was, maar die toch de teekens begrepen, welke als verkeermiddel worden aangewend.

Na dat het onderzoek naar den gezondheidstoestand der aangekomenen op de geruststellendste wijze afgeloopen was, en de scheepspapieren in de beste orde bevonden waren, scheeppe zich ongemerkt de hoofdagent met den keizerlijken beambte in eene boot en werd aan boord van het schip niet meer gezien. Als

men naar hem vraagde, zeide de kapitein zeer minzaam, dat hij in de stad was, om aan den keizer de gelukkige aankomst van het schip met landverhuizers te melden, en voor een voorloopig onderdak komen van hen maatregelen te treffen.

Nog eenen geheelen dag moesten die lieden geduld hebben; zij hadden gedacht, dat het schip in de haven zoude binnenloopen, om de ontschepping gemakkelijker te doen plaats hebben, maar het schip bleef op de reede voor anker, en vele kleine scheepjes en sloepen legden bij hen aan; in deze werden de landverhuizers met hunne bagaasje geladen en op den oever aan land gezet.

Zooals te begrijpen is, ging dit zeer langzaam in zijn werk. Eene lijst door den hoofd-agent opgesteld, diende den kapitein als een wettige vorm, waarvan hij volstrekt niet afweek, hoe ook menigeen drong en ongeduldig werd. Zij moesten wachten, tot de beurt aan hen kwam.

Zoo werd in eenige dagen allengskens het schip ledig. Aan ERNST kwam de beurt niet, en toen hij er eindelijk naar vroeg, riep de kapitein met een somberen dreigenden blik en op ruwen heftigen toon: „Gij kent uw contract, en moet uw lot wachten, tot de beurt aan u komt.”

Zoo waren er reeds twee dagen verlopen; aan den morgen van den derden dag lichtte het schip het anker en zeilde een aanmerkelijk eind verder rechts langs de kust op, en ging tegenover een Indiaansch dorp, welligt twintig à dertig mijlen rechts

van Rio Janeiro gelegen, op eene voortreffelijke reede voor anker liggen.

Wat dit beduidde, begreep ERNST niet, evenmin, waarom hij niet in Rio Janeiro was uitgescheept. Vroeg hij er den kapitein naar, dan wees deze hem met harde woorden af; want thans niets meer van zijnen invloed op de landverhuizers te vreezen hebbende, toonde de ruwe kapitein zijn waren aard tegen hem, en ERNST wist dat hij in zijne hand was en moest zwijgen.

Om echter te begrijpen, wat met het verlaten der reede te Rio Janeiro bedoeld was, moeten wij eenige dagen teruggaan en den hoofd-agent op zijne sluipwegen volgen.

Zeker was hij zoowel volgens het verdrag met de landverhuizers, als jegens de regeering verplicht deze menschen tot de plaats te brengen waar de kolonie Leopoldina haar landgebied had. Hoe weinig hij ook deugde, leerde hem zijne lafhartigheid alles te vermijden, wat zijn voordeel benadeelen kon en hem persoonlijk gevaarlijk konde zijn. Hij spoedde zich daarom naar land, om voor eerst te zorgen voor een verblijf voor de landverhuizers. Dit gelukte hem overigens goedkoop en spoedig; want in Rio Janeiro, waar de slavenhandel nog in vollen gang was, waarover de duivels in menschengedaante, die men slavenhandelaars noemt, zich verblijden, bevinden zich geheel in de nabijheid terreinen, die in eenen halven cirkel de schoone haven omgeven, bijzonder rechts, wanneer men de haven invaart. Een groot aantal werk-

plaatsen, volksplantingen, maar ook een aanmerkelijke uitgestrektheid lands is bezet met groote ledige gebouwen, welker vier wanden, een dak van riet en maïsstroo, ook wel van palmbladeren dragen. Te vergeefs zoekt men daar binnen naar een tafel, bank of stoel; wel ontdekt men, wanneer men het morsige binnengedeelte intreedt, vele tot aan het dak reikende soorten van hangmatten, die uit boombast geweven of gevlochten zijn. De vloer is de grond, dezelfde grond, waarop wij wandelen, wanneer wij de straten der stad verlaten hebben. Slechts is die hier ineengestampt, gelijk een dorschvloer; geveegd of gereinigd worden deze ruimten nooit, want wie zou zich die moeite getroosten? — Blijven de straten der hoofdstad, waardoor de keizerlijke rijtuigen en wagens rollen, ongereinigd, hoopt zich daar de vuilnis en modder op, zoodat die bij regen zich als een modderpoel beweegt, zonder af te stroomen, en altijd zoo week zijn, dat men er bijna halverwege het lijf in zakt, en in het drooge jaargetijde zich tot een stuivenden aschweg hervormt, om bij iederen tred wolken van stof op te werpen, die ieder oogenblik de ademhaling belemmeren; hoe zoude men zich dan om deze plaatsen bekommeren, waar men eene waar inbrengt, die men met de uitdrukking *ebbenhout* bestempelt.

Nu weten echter mijne lieve lezers en lezeressen, dat ebbenhout, een in Afrika groeiend steenhard, uit de natuur zeer zwart hout is, welks naam van ebbensteen afstamt, en dat ook bij ons zeer in prijs ge-

houden en tot vele nuttige zaken verwerkt wordt, zoodat reeds menigeen op de gedachte moet komen, of niet die beeldrijke, maar afschuwelijke uitdrukking, „ebbenhout” zooveel moet beteekenen als negers. Hij, die dit denkt, is op den regten weg. De gevoellooze slavenhandelaar is het, die dit woord voor den ongelukkigen zwarten Afrikaan heeft uitgevonden, dien hij als slaaf koopt en verkoopt.

Komen nu die slavenschepen in Rio Janeiro aan, en hebben de slavenhandelaars hunne waar gekocht, dan worden de arme negers in die bergplaatsen gehuisvest, alwaar de warmte van het klimaat een verder behoedmiddel tegen den soms schadelijken invloed van het weder is. Daar veroorlooft men hen dan bij den Tamtam, eene groote trommel, en Goij, eene schrille fluit, hunne dansen te houden, die zij dan ook volvoeren; totdat eene geheele afmatting daarvan het gevolg is, om de gedachten aan, en hun diepen weemoed om het verloren vaderland te onderdrukken; om te rusten en te slapen worden dan die bast en rietmatten op de aarde uitgespreid, want een gemakkelijker rustplaats heeft de neger niet nodig.

Juist op het tijdstip, dat het schip met landverhuizers was aangekomen, had de regering eenige honderd slaven gekocht, om die naar de diamantwascherijen van Diamantina in de provincie Motto Grosso te zenden, waar de pokken waren uitgebroken, en bijna alle negers, welke daar werkzaam waren, waren gestorven. Dit groote werk was daardoor geheel gestremd, en de regeering had alle slaven, die in voorraad waren,

opgekocht, en daardoor waren al die slavenhutten ledig, en een verblijf voor de landverhuizers was gevonden.

Aan het reinigen dezer hutten werd niet gedacht; dat konden zij zelve doen, zoo zij er behoefte toe gevoelden.

Alle bezigheden waren dus voor den hoofd-agent afgeloopen, behalve eene, die hem zwaarder op het hart lag, dan al de andere, omdat deze met groote moeielijkheden verbonden was; maar hem ook eene winst verzekerde, die bij hem zeer zwaar woog.

Nabij eene dezer ruime slavenhutten lag een net gebouwd huis, beschaduwd door eenige Mangoboomen en een groep prachtige Cocospalmen. Naar de zijde van de haven was de voorzijde van het huis gericht, uit welks vensterbogen aan het tegenovergestelde einde van het wijde havenbekken, het keizerlijk paleis met zijne torens en koepels zichtbaar was. De haven met haar mastbosch, waaraan de wimpels van alle handeldrijvende natiën, op den zachten adem des winds in de lucht fladderden, met hare ongemeen groote schepen, hare duizenden booten, die heen en weer over den zacht rimpelenden vloed dobberden; verder op, de reede met de daar voor anker liggende schepen; dat alles gaf een overschoon vergezicht en konde dagen lang tot onderhoud verstrekken voor hen, die zich hier in het trage niets doen van het zuidelijke leven vermeidden.

Hiertoe bood de veranda, langs de voorzijde van het gebouw, eene eigenaardige gelegenheid aan. Deze

veranda's zijn eene bepaalde behoefte in het zuiden; zij bestaan uit een voorportaal van licht houtwerk met welriekende bloeiende slingerplanten zoo dicht begroeid, dat zij, zonder de lucht te weren, iederen straal der brandende zon keeren en zoo de liefelijkste rustplaats opleveren, die men in dit heete klimaat en land wenschen kan.

HOOFDSTUK IV.

Twee schurken.

Onder de dichtbelommerde veranda van genoemd huis zaten op den namiddag van denzelfden dag, waarop de hoofd-agent met den havenbeambte en den dokter het schip verlaten had, twee mannen, voor wie een kop sterke koffie dampte, en die beiden zeer vergenoegd hunne Indiaansche pijp met geurige tabak rookten.

Beiden droegen wijde, witte mousselinen broeken, een dergelijk buisje en ongemeen breedgerande sombrero's of schaduwhoeden, van de vezels der palmboomen vervaardigd, zooals die in de stad Panama gevlochten worden, licht, fijn en zeer doelmatig. Hij, die tegenover den hoofd-agent zat, was de rijke sla-venhandelaar RIBEIRO, een man, wiens onverschoonbare hardheid, listige schranderheid en onverzadelijke hebzucht in Rio Janeiro evenzeer bekend geworden waren, als zijn rijkdom.

„Zeker,” zeide hij tot den hoofd-agent, „de domste streek, dien gij sedert jaren gedaan hebt, is die, om drie dagen te laat binnen te loopen.”

„Hoe kon ik vermoeden,” riep de hoofd-agent, geërgerd over het vinnig verwijt van RIBEIRO, „hoe kon ik vermoeden, dat al uwe slavenmagazijnen op eens ledig zouden worden?”

„Dat is zeker waar,” verbeterde RIBEIRO, „maar onaangenaam is en blijft het, wat zullen wij met dat mensch aanvangen?”

„Wij?” vroegde lachend de hoofd-agent „wat gaat mij uwe zaak aan, gij hebt hem mij afgekocht, hij is uw eigendom, zie gij nu, hoe gij hem voortkrijgt; maar hebt gij dan het volle getal slaven kunnen leveren?”

„Hé!” riep RIBEIRO, „daar maakt gij mij op eene omstandigheid opmerkzaam, één, juist één ontbrak aan het getal, dat verlangd werd.”

„Wie begeleidt de slaven?” vroegde de hoofd-agent schamper lachend.

„Niemand anders dan de dikke PIETRO DA MONTO, die mijne transporten steeds begeleidt,” hernam de slavenhandelaar.

„O! dien ken ik,” zeide de hoofd-agent, „die overijlt zich niet, waar kunnen zij thans zijn?”

„Ja, wie kan dat zeggen,” hernam de slavenhandelaar, „maar gij hebt gelijk, wanneer gij gelooft, dat hij zich niet overijlt, ik geloof het ook, als hij zijn lichaam voor de zonnehitte kan beveiligen, dan is hem dat van meer gewicht, dan het doel der reis te bevorderen en aan levensmiddelen ontbreekt het hem niet. Twee dagreizen is hij weg, dat is alles; kon men den blanke aan het naaste dorp der India-

nen doen landen, — dan — was het nog mogelijk hen in te halen,”

„Wel waarom niet?” riep de hoofd-agent, „ik zend den kapitein een bevel, om daarheen te zeilen en daar voor anker te gaan liggen.”

„Dan zijn wij geholpen!” hernam de slavenhandelaar verheugd en trok aan eene schel.

Een neger trad spoedig uit het huis in de veranda, en wachtte op een bevel van zijn heer.

„Ga, maar rep je wat, en roep Arriero GASPARI!”

De neger verwijderde zich, om den aangeduiden muilddierdrijver of den arriero, zooals men hem daar noemde, te halen.

Het gesprek der beide mannen duurde voort, en na een half uur kwam de neger terug, vergezeld van een man van middelbare grootte, maar ongemeen krachtigen, ineendrongen lichaamsbouw; zijne kleeding bestond uit een kort buis van lichtbruin leder; om zijn blooten hals was een dun vuurroode zijden halsdoek geslagen, zijn broek was zeer wijd van dezelfde stof als zijn buis, en reikte tot even onder de kniën; lederen slopkousen bedekten zijne beenen; om zijn lijf was een paar malen eene roode breede sjerp gewonden, waarin een mes stak met een met zilver versierden greep, en aan de andere zijde een zweep, waarvan de uit leder gevlochten zweeps slag kunstig te zaam gestrengeld was. Het rijk door glanzend zwart haar omgeven hoofd was door eene palmsombrero gedekt, waarvan de eens sneeuw witte kleur reeds lang in een donkerbruin was overgegaan; zijn gezicht zag

er frisch uit, maar zijne kleur was olijfgroen, en de vurige oogen zagen er wild, trotsch en moedig uit. Hij groette even, toen hij onder de veranda trad en vroegde: „Wat wilt gij van mij?”

„GASPARINI!” zeide RIBEIRO, „ik heb van mijnen vriend aldaar, een blanken slaaf gekocht, die nog bij het transport van den dikken PIETRO DA MOTO moet gevoegd worden, wilt gij dien daarheen brengen?”

„Waarom niet!” was het korte antwoord.

„Maar hij moet rijden, anders bereikt gij het transport niet voor Diamantina.”

„Laat mij daar maar voor zorgen!” zeide GASPARINI, „waar is hij?”

„Hij wordt u in het naaste Indiaansche dorp aan de kust overgegeven.”

„Is de kerel wild?” vroeg hij weder.

„Dat is hij,” antwoordde de hoofd-agent.

„Dan moet hij gebonden worden! Goed, wat betaalt gij?” vroegde de muilddierdrijver met kort afgebroken woorden.

RIBEIRO noemde eene som, waarin de muilddierdrijver genoegen nam, hij reikte RIBEIRO de hand, en deze sloeg toe.

Zoo was deze handel gesloten; de nadere omstandigheden werden nog besproken, en de muilddierdrijver werd tegen den avond besteld, om den brief in ontvangst te nemen, die hem bij den kapitein het noodige vertrouwen zou schenken, en hij vertrok, om zijne aanstalten voor de reis te maken.

De hoofd-agent trad met RIBEIRO in huis en schreef

twee brieven, waarvan den eenen de schipper ontving die met zijne boot dadelijk, om het schip te volgen, van wal stak, om de noodige bewijzen te brengen.

De boot was zeilklaar, de wind gunstig, en spoedig gleed zij over de golven en vloog, door den wind gedreven, naar zee.

„Die zal het schip spoedig bereiken.” zeide RIBEIRO, de snelzeilende boot naziende.

„Dan gaat alles goed,” zeide daarop de hoofdagent, zich vergenoegd in de handen wrijvende.

„Kom, rijden wij nu naar de stad, om den slaaf aan te melden, dien ik nog lever, om het getal vol te maken.”

Weldra daarna leidden twee negers twee prachtig opgetuigde muildieren voor, de beide mannen zaten er op en waren spoedig uit het oog verdwenen.

De boot had haar doel spoedig bereikt.

Den anderen morgen zond de kapitein eenige matrozen aan land, die den brief van den arriero mede brachten; toen de kapitein dien gelezen had, zeide hij barsch tegen ERNST, „maak u reisvaardig om aan land te gaan.”

„Waarheen word ik gebracht?” vroeg deze.

„Dat zult gij aan land wel hooren,” hernam de kapitein ruw, „maak het kort.

ERNST zag dat hier geen talmen te pas kwam. Hij ging spoedig in de kajuit, nam schoon linnengoed en kleeedde zich aan, zette zijnen breedgeranden grauwen, vilten hoed op, stak zijne pistolen bij zich en trad weldra weder op het dek.

„Er ligt eene boot gereed,” zeide de kapitein. „Stijg maar af!”

„Laat eerst mijn koffer halen,” hernam ERNST.

„Die wordt u nagezonden” antwoordde de kapitein.

„Ik ga niet van mijne plaats, voordat die met mij wordt ingescheept,” riep ERNST opvliegend.

De kapitein wenkte, twee sterke matrozen namen ERNST op en brachten hem den valreep af in de boot. Te vergeefs verweerde hij zich tegen de reuzensterke zeelieden; in een oogenblik was hij in de boot, en al zijn weerstand vergeefs.

Woedend trok hij zijne pistool uit zijnen borstzak, maar een slag van een der matrozen, en het pistool lag in zee, het andere hem spoedig ontnomen vloog het eerste na. — Een scheepstouw, om zijne beide armen geslagen, bevestigde die zoo nauw aan zijn lijf, dat hij zich niet bewegen kon; zijn toorn was vreeselijk, maar het hielp hem niet.

Gelijkmatige riemslagen brachten de boot spoedig aan den oever, alwaar de arriero wachtte, en de boot lachend te gemoet zag.

Hij zag de woede in 't gezicht van ERNST, en snel greep hij twee ijzeren handboeien, die met behulp der matrozen den ongelukkige werden aangelegd. Toen tilden zij hem op een muilezel, wier teugel de arriero greep, als ook dien van den anderen, waarop hij zich wierp en in een vligenden galop ging het door den smallen weg der Indiaansche woningen naar het bosch, dat zich achter het dorp in een eindelooze

Lith. Emrik & Binger.

Bladz. 41.

verte uitstrekte, en immer ging het in galop, zonder dat de arriero naar ERNST omzag.

ERNST was geheel verslagen; hij begreep nu duidelijk, dat de hoofd-agent hem als slaaf verkocht moest hebben; dat de schurk in verbond met den kapitein, hem van alles beroofd en aan ellende had prijs gegeven; vergeefs waren zijne uitbarstingen van ziedenden toorn.

De muilddierdrijver lette niet op hem; hij zong een liedje of rookte zijn pijp en was doof voor alles; toen echter de gevangene niet ophield met jammeren en klagen, nam hij zijnen zweep, ontrolde den lederen slag en sloeg, zonder een woord te spreken meermaalen met zulk een geweld over den rug van ERNST, dat deze van pijn en smart luid schreeuwde. Ook dit roerde den arriero niet, en hij beduidde hem, dat hij zwijgen en stil moest zijn, anders zoude hij van zijn tuchtmiddel een nog krachtiger gebruik maken; daarop zweeg hij, en zette zijn muildier de groote spoorraden in de zijde, en voort ging het weder in vliegenden galop, dieper in het duistere, dichte eeuwenoude bosch, waar eene diepe stilte heerschte.

Wanneer een storm heeft uitgewoed, dan treedt altijd eene windstilte in diens plaats. Zoo is het daar buiten in Gods vrije natuur, zooals wij het reeds duizendmalen hebben ondervonden, en zoo is het ook in de menschelijke ziel; dit weten wij door ervaring.

Dit ondervond ook ERNST. Er had eene beweging in zijne ziel plaats gehad, zooals hij nog niet had beleefd, en wie kon ten strengste genomen hem dit

misduiden? Het verdrag, zoo had de hoofd-agent hem gezegd, zoude slechts daarin bestaan, dat ERNST met de landverhuizers naar de volksplanting Leopoldine zoude gebracht worden; daar echter zou hij, hetzij in den dienst van een landverhuizer of van de regering, zoo lang voor loon werken, tot de som inderdiend was, die hij den hoofd-agent schuldig was; maar in plaats van hem bij de landverhuizers te laten, werd hij met geweld, zonder te weten waarheen en nog bovendien op de bedriegelijkste wijze, van alles beroofd. Het was dus zeer duidelijk te begrijpen, dat zijne ziel zich in de woedenste uitbarstingen lucht gaf; doch ook deze storm bedaarde en ging in eene vertwijfeling over, die hem stomp en onverschillig omtrent alles maakte, en waarin hij den dood welkom zoude geheeten hebben. — Evenwel ook deze toestand kon niet lang duren. De hand Gods had zich op zijn hoofd gelegd, maar hem niet verlaten en zoude van nu af aan in hem beginnen te werken, hoe onmerkbaar dit ook schijnen mocht.

„De tucht is de weg ten leven.” Zoo staat er geschreven: Spreuken SALOMO 6 v: 23 en kapittel 10 v. 5, 7. Waar zulk eene tucht ontbreekt, daar gaat het hart van den mensch zedelijk te gronde; maar de Heer, die niet wil, dat ook slechts één enkele verloren gaat, sluimert niet; zijn arm is niet verkort, en zijne vaderliefde houdt stand, daar waar het verdorvenste hart des menschen een donkeren afgrond voor zich ziet en gelooft te moeten bezwijken onder den last, die hem drukt.

In een rijken vloed van tranen losten zich eindelijk de toorn en smart van ERNST op, aanvanke-
lijk was het onmacht, en waren het geene tranen,
die het hart verkwikken, zooals een zachte, milde re-
gen het aardrijk bevochtigt en bevruchtend daarop
nederdaalt. Komt de Heer niet even goed in den storm,
die alles vernietigend voor zich nederbuigt, als in
het suizen van eenen zachten wind? Kan de ziel
eens menschen verklaren, wanneer en waar dit suizen
van Gods adem begint, wanneer het de tranen des
toorns doet overgaan in tranen van diepen wee-
moed?

De ziel van ERNST keerde te dezer ure tot die
stilte terug, die men in 't leven wel eens verslapping
noemt, maar die echter een overgang is tot een in-
nerlijk ontwaken, hetgeen eene Goddelijke droefheid
in 's menschen ziel verwekt, waarvan de apostel PAU-
LUS spreekt: „Dat zij eene rouwe uitwerkt, die nie-
mand berouwt. Zulk eene treurigheid beving hem,
en zijne tranen vloeiden zachter. Het was zijn aan-
staande schrikverwekkende toestand, die zich aan zijn
geestesoog voordeed; hij was als slaaf verkocht, hier-
aan was niet te twijfelen; verkocht in een land, waar
hem de spraak van alle harten scheidde, waar sla-
vernij zijn lot tot aan zijn laatsten levensadem zijn
zou, en waar hij geen rechtbank zoude vinden, om
hem te verlossen.

En hoe sluw had de hoofd-agent het aangelegd, dat
hij hem niet in Rio Janeiro liet komen, alwaar de
consul woonde, bij wien hij wellicht redding uit de

klauwen van dit mensch had kunnen vinden? — Aan wien hij toebehoorde; waarheen men hem bracht; wat er van hem zou worden; waar hem het slavenwerk zou opgelegd worden, en welke arbeid hij te verrigten zou hebben dat alles lag in een nachtelijk donker gehuld, waarin slechts één oog doordrong, — dat oog, waarvoor de duisternis licht is.

Dit echter viel hem nu met een gewicht op zijne ziel, dat hem geheel neêrdrukte. — Zijne verbetering begon, de onzichtbare hand Gods begon op hem te werken, de adem Gods, die door zijne ziel ging, was het suizen van Gods genade, van den medicijnmeester Israëls, van den Heiland, die eene gewonde ziel wilde heelen en redden, en deze ziele, zoo even nog ten prooi aan den wildsten hartstocht, sloot zich niet voor deze geheimzinnige werking. Het besef van zijne verlatenheid bracht over hem een onuitsprekelijk gevoel van jammer en weemoed, zooals de dichter zong.

Het hart verlangt een tweede hart;
Gedeelde vreugd is dubbel vreugd.
Gedeelde smart is, — halve smart.

wie heeft dit niet reeds ondervonden; wie heeft niet het onuitsprekelijk verlangen gevoeld, het van weenen zoo vermoeide hoofd aan eene deelnemende trouwe menschenborst te doen rusten?

Dit verlangen doordrong de ziel van ERNST. en zeer verre over den grooten Oceaan voerden hem zijne gedachten — vader en moeder, de trouwste

harten, die wij op de wereld hebben, die geen zelf-zucht terughoudt, die zich zelven vergeten voor hun kind, zonder te vragen, of koelbloedig te berekenen, zoo als andere koude harten doen kunnen, ook wanneer eene opwelling van betere gedachten in ons opkomt. „O! ware ik bij u gebleven!” sprak zijne ziel, O! ware ik slechts bij u, klonk het na op wonderbaren toon, alsof een zachte adem der lucht de snaren eener Aeolusharp aanroerde — maar de onoverzienbare vlakke der wereldzee scheidde hem vele duizenden mijlen van hunne harten, die de rijkste bron der liefde in zich droegen: vergeefsch verlangen! — Zijn hoofd zonk op zijne borst, en zacht weldden in zijne oogen de sporen van diepen weemoed, en hij slaakte diepe hartverheffende zuchtén. „Maar hoe was ik hunne liefde waard — dat was eene tweede gedachte, die zich onmiddellijk aan de eerste hechtte, — daar keerde zich zijn geestesoog naar het verledene, die geheel verzuimde jeugd, die verzuimde jongelingstijd breidde zich, als een verre streek met een nog meer verwijderd vergezicht voor zijnen blik uit; maar zij was niet verlicht door een vroolijk morgenlicht; niet eens door het goud eener ondergaande zon; wolken, donkere wolken, die een onweder in haren schoot droegen, strekten zich daar over uit, — en — het onweder brak los, schelle bliksemstralen wierpen hunne flikkeringen hier en daar heen, zoodat eenige punten helder verlicht werden voor het inwendig oog zijns geestes. De donder brak los, een geweldige donder, niet daar boven aan den

hemel, maar daar binnen in zijn geweten, dat zoo akelig galmde.

Al de zorgen en het verdriet, die hij zijnen bedroefden hoewel in liefde zich opofferenden ouders bereid had, zijne groote lichtzinnigheid, zijne onbezonnen verkwisting van den edelsten zaaitijd voor het leven en de toekomst, — al deze herinneringen kwamen hem voor den geest — en wel in een licht, zoo als nog nooit zijne ziel bestraald had.

En toen hij zoo die vroegere dagen van zijn leven voor zich zag voorbijzweven, verschenen zij hem als zulke dagen, waarvan de Schrift zegt „Zij zijn verloren.” O! wat hij in deze oogenblikken al niet had willen geven, als hij ze had kunnen terug roepen, terug koo- pen; maar zij waren vervlogen en kwamen nooit weder. Hoe kon hij bij zulk eene innerlijke beschouwing aan de laatste dagen der scheiding van de zijnen denken, zonder zich zelf aan te klagen? Had hij niet door zijn heengaan, hen van eenen steun beroofd, dien hun naderende ouderdom zoozeer behoefde, dien zij evenwel, aan hem, den lichtzinnigen, verkwistenden zoon niet zouden gehad hebben, en evenwel hadden zij hem gewaarschuwd, gebeden, bezworen, om niet te gaan. Zij hadden hem alles aangeboden en hem voorgesteld, wat hem tot het blijven in het vaderland had kunnen bewegen, en hij was het, die hen had weerstaan en in zijnen dwazen waan ver- trokken was — en hadden zij hem toen niet uitgerust, zooals de liefde dit leert, rijkelijk, zelfs meer dan noodig was; hij had rustig kunnen toezien, onder-

zoeken en dan eenen levensweg kiezen; zoo rijkelijk waren zijne geldmiddelen. Zijne lichtzinnigheid leverde hem in de handen van een der slechtste menschen en maakte hem tot slaaf.

Toen was het, als wondde een hongerige gier met spitsen snavel en klauwen zijn hart; wat zou zijn lot zijn en waar was het einde? — in 't graf, sprak het in hem, daar alleen is voor u de vrijheid, — en op nieuw stroomden zijne tranen.

H O O F D S T U K V.

De tocht door het Woud.

De hitte steeg met iedere minuut, de atmosfeer in het woud was duf en heet als in een bakoven; hij kon dikwijls nauwelijks adem halen. De schoonheid der oneindige menigte reusachtige stammen, en de schoonheid der Lianen of slingerplanten, die den eenen boom aan den anderen verbonden en met guirlanden van bloemen alles omgaven, stam en tak. Zelfs de liefelijke geuren, die zij uitwasemden, het ging hem alles voorbij; want zijne innerlijke stemming maakte hem daar onvatbaar voor, en er was nauwelijks voor hem eene wereld buiten hem aanwezig. Echter werd hij maar al te spoedig en door andereoorzaken aan haar en aan zijn lijden herinnerd, want zijne handen zwollen op, daar de handboeien hem zoodanig knelden, dat het bloed te voorschijn kwam. Eene andere kwelling bereidde hem het bijzonder harde zadel van hout, dat alleen met buffelleider overtrokken was, en ook de dorst begon hem ontzachelijk te kwellen. Al dit lijden was intusschen klein en onbeduidend te noemen tegenover eene andere kwel-

ling die bepaald onverdragelijk was. Scharen, ja miriaden van muskieten en andere bloedzuigende vliegen vielen hem aan, terwijl zijne geboeide handen hem verhinderden die van zich te weren; iedere steek brandde als vuur, en met ieder oogenblik werd de smart ondragelijker.

De arriero had intusschen in dit opzicht even veel te lijden en of hij al omtrent den armen mensch, dien hij vervoerde, volkomen onverschillig scheen, zoo was hij het toch niet tegen de steken der bloedgierigste kwelgeesten van al wat leeft. Langzamerhand werd het woud dunner en lichter, en na een korten rit was men het geheel door, en eene kale hoogte lag voor hem; slechts weinige struiken en grasscheuten bedekten daar den zandigen grond. Eene bergachtige streek vertoonde zich aan zijne linkerzijde, ter rechter zijde daalde het land naar de kust, die zij zoo even verlaten hadden, af. Hield nu de kwellling der stekende insecten hier op, zoo begon er weder een andere plaag; — de gloeiende stralen der zon, die bijna de middaghoogte bereikt had, verergerden door haren gloed de steken der muskieten.

De weg was zeer slecht, steenachtig en te gelijk zandig; geen boom die schaduw gaf was er zichtbaar. Niettegenstaande deze moeilijkheden jaagde de niets in aanmerking nemende arriero in gestadigen galop voort. Toen zij eene zacht oplopende hoogte bereikt hadden, vertoonde zich op geringen afstand weder een woud, dat echter geen aaneengeschakeld eeuwen oud bosch scheen te zijn, maar zich veeleer

als verspreide jonge boomstammen in een frisch weelderig groen voordeed; terwijl eene zilverklare beek haar water in diepe kronkelingen door het niet ver af zijnde gebergte deed vloeien.

Deze plaats was het doel van den arriero; hier zouden de maaltijd en de siësta, de rust na het eten, gehouden worden. Van nu af behoefde hij zijne dieren met zijne opwekkende roepstem niet meer tot snelheid aan te sporen. De dieren vermoedden de nabijheid van het water, de sappige grasstrooken aan den oever der beeken, en zagen ook de schaduw daarbij; zij spanden de hun nog overblijvende kracht gewillig in en vlogen over den moeilijken grond als vogels. — Zoo bereikten zij in korten tijd de gewenschte plaats en stonden plotseling stil, zonder dat de arriero hen daartoe aanleiding gaf.

De arriero sprong dadelijk van den rug van zijn muildier, nam hem de beide zakken af, die aan zijne zijde hingen, deed het hoofdstel van den kop, het zadel van den rug en klopte hem zachtjes met de hand op de heup, waarna het dier in weinige sprongen naar de beek ijde, om zijnen dorst te lesschen. De muilezel, waarop ERNST zat, hinnikte en gaf vele teekenen van het grootste ongeduld; echter moest hij wachten, tot de arriero bij eenen prachtigen schaduwtijken boom al de van zijn dier afgenomen zaken in orde had nedergelegd. Nu hielp hij ERNST van het muildier afkomen, nam het, daar dit op gelijke wijze beladen was, alles wat het hinderde af, en gaf het toen de vrijheid zijnen makker te volgen.

Toen hij de bloedende opgezwollen handen van ERNST zag, die door de steken der bloeddorstige insecten zeer ontstoken waren, toonde hij de eerste bewijzen van medelijden. Hij nam hem de boeien af en wees hem de beek aan.

ERNST liet zich in de vreugde zijns harten over de verlichting, die hij gevoelde, die aanwijzing niet herhalen en ijldde naar de beek, verkwikte zich door het genot van het heerlijke water en hield toen zijne handen in den koelen klaren vloed, hetgeen hem zeer veel goed deed. Spoedig daarop kwam de arriero, ontkleedde zich, wenkte ERNST dat insgelijks te doen en sprong in de beek om een verfrisschend bad te nemen.

ERNST volgde met vreugde deze aanmaning. Nooit had een bad hem meer verkwikt en doen herleven, dan dit, na een zoo langen, bezwaarlijken en van nooit ondervonden kwellingen vergezelden rit.

Na het bad wenkte de arriero hem onder den boom, waar de zadels, toomen en zakken lagen, welker inhoud ERNST niet kende. Daar gekomen pakte de arriero brood en gedroogd vleesch uit, daarop ging hij naar eenen boom, die aanlokkelijke geel en roodachtig gekleurde vruchten droeg. Hij wenkte ERNST en begon toen aan den boom te schudden, waardoor eene menigte rijpe vruchten afvielen, die zij opraapten en naar hunne rustplaats droegen, en terwijl de beide dieren in de vette frissche weide graasden, stilden de beide mannen hunnen honger, en strekten zich toen in het gras ter rust uit, zij

vielen spoedig in eenen verkwikkenden slaap. Schijnbaar was die slaap verkwikkend, want niet alleen lieten de smartelijke wonden aan ERNST niet toe te slapen, maar ook belette hem dit de kwelling zijner ziel, die immer op nieuw de gedachten aan zijne eigene schuld hem veroorzaakten.

Natuurlijk was het, dat in de eerste oogenblikken, toen hij het luide snorken van zijn makker hoorde, de gedachte bij hem opkwam, om zijn muildier te zadelen, den terugweg op te zoeken en in Rio Janeiro bij een der vreemde consuls hulp tegen het gruwzame onrecht van den Hoofd-agent te zoeken en zoo zijne vrijheid weder te verkrijgen. Hij richtte zich bij deze gedachte op. Zij had eene machtig opwekkende werking op hem; maar terstond zag hij hoe zachtjes de hand van zijnen makker naar zijne pistolen gleed, en dat zeide hem, voor wien hij zich had te hoeden. Buitendien zouden zijne gezwollen handen niet in staat geweest zijn het muildier op te tuigen; het minste gerucht, de geringste beweging zoude de ergste gevolgen gehad hebben. Hij legde zich op nieuw met een diepen zucht in het gras neder en werkelijk kwam ditmaal de slaap zijne moegeschreide oogen sluiten.

Hoe lang hij geslapen had, wist hij niet, daar hij eerst bij zijn rit bespeurd had, dat hij zijn horloge miste, dat hem waarschijnlijk bij het worstelen met de matrozen door een van hen was ontnomen.

De arriero had hem gewekt; hij had de muildieren reeds opgetoomd en gezadeld, en beduidde hem

spoedig op te stijgen. Ditmaal echter boeide hij hem niet. Was dit uit medelijden of uit overtuiging dat hij hem niet kon ontkomen? ERNST wist het niet, daar hij geen syllabe verstond van wat de arriero met den grootsten ijver en ernst tot hem sprak, en nauwelijks zaten zij in den zadel, toen het galoppeeren weêr begon.

Nog een geruimen tijd reden zij door een land als dat, hetwelk zij vóór het bosch doorgereden waren. Eerst tegen den avond kwamen zij weder aan een eenwenoud woud; het evenaarde echter in uitgestrektheid niet dat, wat zij dien morgen doorkruist hadden, en aan gene zijde daarvan, want het strekte zich zeer ver naar de kust uit, kwamen zij in een dorp, waar zij bleven.

De arriero sprak zeer driftig met den waard dezer vreemdsoortige herberg, meermalen hoorde ERNST den naam PIETRO DA MONTE noemen en bemerkte dat de muildierdrijver zeer opgeruimd werd.

Ook dezen nacht werd hij niet geboeid; integendeel wreef de arriero zelf zijne wonden en gezwollen handen met eene soort van heilzame zalf in, die hem zeer veel goed deed en door welks gebruik den anderen morgen zijne handen veel gebeterd waren.

Met den aankomenden dag, begon de rit weder. hetgeen nu het voordeel had, dat zij langen tijd in de koelte reden, hetgeen des te meer te waardeeren was, daar deze streek zeer onvruchtbaar scheen en er volstrekt geen schaduw was. Toen de stralen der zon hevig begonnen te branden, reden zij ook

langzamer; de dieren zouden ook een zoo vermoeienden rit, als den dag te voren, niet uitgehouden hebben. Waarschijnlijk had de arriero door den waard berichten ontvangen, die hem bewogen de reis minder snel en dus minder vermoeiend, ja uitputtend voort te zetten.

Toen het land eindelijk weder begon te dalen, werd het beter; meermalen vonden zij stroomend water, weiden voor de dieren en schaduw voor hen zelven; maar een dorp of stad liet zich niet zien; slechts eene Hazienda ontmoetten zij.

Door eene Hazienda verstaat men in Brazilië een afgelegene woning, of naar onze begrippen, een hof- of ridder-goed, daarbij is bosch en weiland, en het vruchtbare land is eene zoogenaamde plantage of aankweeking van eenige nuttige handelsgewassen. Hier was het de koffieboom, die bij uitstek goed scheen te gedijen.

ERNST zag die regelmatige rijen der schoone boomen met hun donkergroen, rijk en glanzend loof en hunne roode vleezige vruchten voor het eerst, die hem, uitgenomen het glanzende blad en den vorm, veel aan de pruimen en kersenboomen van zijn vaderland deden denken. Hoe verbaasd stond hij, toen hij de negers, die hij met diep medelijden aanzag, de vruchten zag zoeken, die overrijp afgevallen waren; en toen hij onder het vleeschachtige bekleedsel die heerlijke boonen vond, die hij kende. Hij keerde zich tot den arriero en vroeg door teekens, of dit dan werkelijk de koffie was, die men dronk; deze beves-

tigde dit en verzamelde in zijne sombrero een menigte boonen, die hij ERNST gaf.

Op de Hacienda, dat is, in het heerenhuis, werden de beide reizigers vriendelijk opgenomen. ERNST vertoonde de door den arriero verzamelde boonen en gaf te kennen, dat hij wel wilde zien, hoe die boonen gebrand werden en hoe er koffie uit bereid werd. De Haciendero of de bezitter van deze plantage verstond hem, riep eenen slaaf en beval hem den wensch van ERNST te voldoen, en toen de neger, echter van den waakzamen arriero gevolgd, met ERNST in de keuken ging, zag hij met eigen oogen dat dit de heerlijke koffie was, welker geur hij bij het branden vol genot inademde.

De planter, die hem om reden zijner goede kleding niet voor een slaaf aanzag, leidde hem nog dien avond in de plantage rond, en toonde hem zoo wel de wasch als de drooghuizen der boonen, alwaar groote hoopen opgestapeld waren.

Dit moest hij echter zich zelf bekennen, dat hij nooit koffie had gedronken, als die de neger hem bij den terugkeer van zijnen tocht door den koffietuin voorzette.

Op de Hacienda, waar zij heerlijk sliepen en uitrustten, scheen de arriero weder goede berichten gekregen te hebben, want hij was 'smorgens ongemeen vroolijk, zong en floot onafgebroken. Meermalen steeg hij van zijn muildier en bezag nauwkeurig de vele voetstappen, die zich in het stof van den weg vertoonden. Tegen den middag zagen zij, van eene hoogte afdalende, een eigenaardig schouwspel.

Voor hen lag een woud, van denzelfden aard als dat, hetwelk zij doorgetrokken waren; aan den zoom daarvan, diè naar hen toegekeerd was, stroomde eene tamelijk breede beek, aan de andere zijde van die beek en onder reuzenboomen, die den zoom vormden, was een zeldzaam gewoel van menschen. Eene menigte bijna geheel naakte negers stookten een zeer groot vuur aan, dat opflikkerde; anderen hingen aan drie in den grond geslagen palen, die van boven bij elkander gebonden waren, groote en kleinere ketels om een middagmaal te bereiden. In een wijden kring om hen heen legerden zich Portugeesche soldaten, welker wapenen in de verte blonken; hunne kleeding was bruin met roode kragen. Onder de negers bewoog zich een ongemeen dik mensch, gekleed even als de arriero, die ERNST begeleidde. ERNST zag nieuwsgierig op dit zeldzaam tooneel, dat hij in dit land nog niet gezien had.

GASPARINI, de muilezeldrijver van ERNST, zwenkte zijne sombrero met eenen blijden uitroep, die van uit het woud op dezelfde wijze beantwoord werd. Hij gaf zijn muildier de sporen en in vliegenden galop ging het op de beek aan, en toen daar door heen. Spoedig waren de beide reizigers van negers en soldaten omgeven, die nieuwsgierig naar den arriero luisterden en dan ERNST aanzagen.

De beide arriero's wisselden papieren met elkander. Dadelijk schreef de officier eenen brief, hetgeen hem echter niet weinig moeite kostte.

De arriero PIETRO DA MONTE nam ERNST in ont-

vangst, pakte hem bij zijn wambuis, waarmede die zaak scheen geëindigd te zijn.

Toen eindelijk het maal gereed was, werden de ketels afgenomen en ieder neger kreeg op een versch palmblad zijn aandeel van de spijs, die aan eene dikke brij gelijk was. Ook ERNST kreeg op gelijke wijze een even groot aandeel, als ook de soldaten, terwijl de officier en de beide arriero's hun maal in welvoegelijken vorm en met betere spijzen gebruikten.

Voor dien nacht kreeg ERNST een dekkleed, zoo als ook de negers hadden, waarin hij zich wikkelde en weldra sloot een looden slaap zijne oogleden.

Den anderen morgen was de arriero GASPABINI reeds weg, toen ERNST ontwaakte. Dezelfde soort van spijs als den vorigen avond kregen zij tot hun ontbijt. Vervolgens werd er een lang, dik koord gebracht, waaraan ieder slaaf met dunnere koorden werd gebonden; ook ERNST kwam aan de beurt en.... tegenspraak zoude mishandeling ten gevolge gehad hebben, zooals hij bij eenen neger reeds had gezien; hij moest het zich dus laten welgevallen.

Dat hij deze handelwijze zoo geduldig toeliet, was een bewijs, dat hij zich aan zijn lot onderwierp. Nadat deze eenigzins langzaam voortgaande verzeeringsmaatregel tot het bijeenhouden der slaven geëindigd was, braken zij op, zoo wel menschen als beladen muildieren, en de groote troep zette zich in beweging, altijd door soldaten met geladen geweren omgeven.

H O O F D S T U K VI.

De trouwe Neger.

Was in de laatste dagen het rijden voor ERNST eene kwellung geweest, zoo was het nu het gaan; de weg was niets dan stof, de grond gloeiend heet, de landstreek, die zij doortrekken moesten, was kaal en dor, de zon werd, zoodra die hooger steeg, volkomen verzeigend heet en voor ERNST geheel onverdragelijk, maar niemand zag naar hem om, of bekommerde zich over hem: hij moest voort even zoo als de daarin geharde negers. Stil ging de troep daar heen, slechts de officier en PIETRO DE MONTE, de muilfierdrijver, praatten met elkander en reden achter de troep aan.

Het was een groot geluk, als men hier en daar eene beek aantrof, die in diep uitgeholde bedding zich uitstortte, en daar was het slechts mogelijk de brandende kwellung, die de dorst voor hen was, te stillen. Eerst na eenen langen vermoeienden marsch veranderde de landstreek; tot nu toe was die afdalend geweest, maar nu begon die boschrijker te worden, en zoo kregen zij hoop op schaduw. Evenwel duurde

het nog lang, voordat zij een bosch bereikten, waar intusschen die namelooze kwelling der stekende insekten weder begon, die alle rust verjoeg. Daar allen door den moeielijken marsch uitgeput waren, had men wat rust noodig en hield men het middagmaal aan den zoom van het wond. ERNST leed verschrikkelijk; zijne voeten konden hem nauwelijks meer dragen. Zijne ledematen deden hem pijn, en zijne oogen brandden als vuur. Wel verkwikte hem een bad in de wild bruisende beek, maar hij kreeg zulk een hoofdpijn, dat het hem onmogelijk was, om na den middag, toen de troep weder opbrak, verder mede te gaan. Een ieder zag duidelijk, dat hij ziek was, en de dikke arriero had medelijden met hem. Hij was zoo bleek als een lijk, en zijn oog was zoo dof en mat, dat hij het nauwelijks kon opslaan. Men zette hem op een muildier, maar toen men eindelijk weder voorttrok, was ERNST niet in staat zich er op te houden en zoude er ieder oogenblik van zijn afgevallen. Dat gaf weder een oponthoud, en de arriero en de officier beraadslaagden wat zij doen zouden. Eindelijk vervaardigde men een soort van hangmat, die aan een dwarslat voor aan de borst van twee muildieren werd vastgebonden. Daarin legde men hem, en zoo ging de stoet weder langzaam voort.

Een neger werd hem tot hulp gegeven, die met zeldzame goedhartigheid en opoffering deze hulp verleende. Wat met hem gebeurde, wist ERNST niet, slechts verwarde droomen hielden zijne ziel bezig, droomen, die hem in zijne woonplaats tot zijnen vader

en zijne moeder voerden, die hem, den berouwvollen zoon, die zijne misslagen bekende, weder met volle ouderliefde aannamen. Men ziet hieruit, hoe de gedachtencirkel, die wakend zich aan hem had opgedrongen, ook in de sombere koortshitte voortwerkte.

Tien volle dagen, nu eens dagen van wilde opwekking zijner verbeeldingskracht, dan weder van een stillen den dood gelijkenden slaap, werden voor altijd uit zijne gedachten, ja uit zijn leven weggenomen.

Echter moet hier gezegd worden, dat de neger MALOMOLO, zoo als hij volgens zijn afrikaanschen naam door de andere zwarten genoemd werd, zich zijner aantrok. Gewis wist de wilde zoon van den Senegal niet, wat den armen witten man scheelde, maar als hij zijne zwarte hand op het zijden zachte haar van den blanke legde en de brandende hitte van zijn hoofd voelde, begon hij, zoo dikwijls zij eene bron of eene beek naderden, hem met koud water te waschen en te verkoelen, want hij bevond dan telkens, dat de zieke rustiger werd. Daar mede ging hij dan onvermoeid voort, zoo lang zij zich aan eenen vloed, eene beek of bron legerden, en God gaf den zoon van de gloeiende afrikaansche zon wonderbaarlijk het rechte middel aan de hand, om de ziekte tot staan te brengen.

De arriero, zoo wel als de officier, zag'en gedurende dien toestand wel naar den ongelukkigen om, en zij zetten zwijgend hunne marsch voort, want sedert de ziekte van ERNST geraakte de arriero in een verschrikkelijken angst, dat de vermoeiende marsch

in de gloeiende stralen der zon, ook de negers ziek konde doen worden. Deze gedachte bewerkte eene menschelijker behandeling voor de arme zwarten, zoo-
dat de verdere reis zich tot kortere dagmarschen be-
paalde. Een oud spreekwoord zegt: wat God wil
sparen, dat zal Hij bewaren.

De Heer, die gebieder is over leven en dood, was
ook in deze hevige ziekte zijn hulp en redder, en
na met moeite de crisis doorgestaan te hebben, viel
ERNST in eenen diepen slaap, terwijl de trouwe MA-
LOMOLO zorgvuldig bij hem waakte, want het was niet
de slaap des doods, maar des levens, en wel tot een
dubbel leven, want op het ontwaken uit deze eigen-
aardige bewusteloosheid volgde een ontwaken, niet
alleen tot een nieuw uitwendig lichamenlijk, maar ook
tot een nieuw inwendig geestelijk leven.

Hij vouwde zijne matte handen en bad lang, zeer
lang met eene zachte beweging zijner lippen. Het
was een dankgebed voor zijne wedergekegene ge-
zondheid en zijn leven; het was de belofte van stil
en onderworpen te zijn onder de tuchtigende hand
zijns Hemelschen vaders. Het was een lof en dank-
offer voor de helpende en reddende genade Gods, die
hij ondervond. En toen hij zoo gebeden had, kwam
de trouwe MALOMOLO, om naar hem te zien.

ERNST reikte hem met een' dankbaren lach de
hand, en de neger gaf een kreet van vreugde, die
aan allen kenbaar maakte, dat de zieke, dien zij
reeds sedert tien dagen hadden opgegeven, uit den
doodslaap ontwaakt was.

Velen ijlden naar hem toe, vooral de arriero en de officier, wien er vooral veel aangelegen was geen der aan hem toevertrouwde slaven te verliezen.

Nog vroolijker was de arriero, toen zij het doel hunner reis, den hoogen top van den berg Itacolumi in het oog kregen, die een wegwijzer was naar Diamantina in de Provincie Matta Grosso. Hoe weinig deelneming anders ook een slaaf van zijnen gebiedster ondervond, en hoe weinig opmerkzaamheid de meestal stompzinnige negers den lijdende schonken, thans was er eene algemeene vreugde, en allen wedijverden om den armen zieke welgevallig te zijn. Een ieder, die eene rijpe verkwikkende vrucht of bezie vond, plukte die, niet voor zich zelven, ofschoon hem de tong aan het verhemelte kleefde, maar bracht die den wonderbaar geredden blanke. Deze erkende in deze waarlijk dikwijls roerende bewijzen eener onverdiende deelneming, de hulp des Heeren, die hem het leven geschonken had, een leven dat geheel anders zoude worden, dan het tot hier toe geweest was, en dat werd het ook van nu af. Het werd een nieuw leven in stille oefening van ootmoed en onderwerping aan het onnaspeurlijke gericht en de onbegrijpelijke wegen Gods, dat inwendig eenen nieuwen morgen dagen zag, een morgen vol hemelglans en geestelijk zonnelicht.

Zijne krachten kreeg hij niet zoo spoedig terug, als hij die verloren had; maar zij namen toch klaarblijkelijk toe, en hij zelf verlangde dagelijks een weinig te gaan in den gelijkmatigen tred, dien de negers hiel-

den, en al was het slechts ook een kort gedeelte van den weg, zoo wandelde hij telkens iets langer, en MALOLO, de trouwe vriend van den lijdende, betuigde hem duizend malen zijne vreugde over zijne herstelling, die hij, zooals hij hem door teekens te verstaan gaf, nimmer had durven hopen.

Weinige dagen later bereikten zij het doel der reis, de stad Diamantina, waar de arriero en de officier hunne aankomst aan het bestuur meldden, en waar de slaven goed bewaard, maar ook even goed verpleegd werden.

H O O F D S T U K VII.

Aankomst in Diamantina.

Het was een harde slag geweest voor de diamantwasscherijen en gravingen in den omtrek van Diamantina, dat met het ontstaan der natuurlijke kinderziekte het werk dadelijk geheel moest ophouden. Men bracht de slaven in het hooger gelegen land in de nabijheid van den hoogen berg Itacolumi, om hen in eene zuiverder lucht te doen genezen of hen voor verdere aansteking te behoeden. Echter scheen het, alsof ieder de ziekte, en wat volmaakt hetzelfde was, de kiem des doods in het hooger gelegen land had medegebragt, want zij stierven allen binnen weinige weken.

De hoofdplichter liet de hutten, die zij bewoond hadden, verbranden; hij liet de houten bakken, waar in de diamanten gewasschen werden, uitschuren en reinigen; evenzoo de korven en kasten, waarin zij de aan diamanten rijke aarde droegen, om op die wijze alle smetstof voor de toekomst te verwijderen.

Dat alles was eene wijze voorzichtigheid, maar die was vooreerst geheel ijdel, want zoowel in Matto Grosso

als in de provincie Minas Gerace stierven aan de kinderziekte alle negers, en al wilde men ook de ongehoordste sommen betalen, zoo waren zelfs voor dat werk geene arbeiders te vinden.

Nu ging dan de eene aanvraag na de andere naar Rio Janeiro, om aanvulling der gestorven slaven. Reeds heeft men opgemerkt, hoe nu de regeering de slaven voor de fabelachtigste prijzen opkocht, om eene zoo aanzienlijke bron van inkomsten voor het land, althans voor eenigen tijd, niet ongebruikt te laten.

Het was dus geen wonder, dat de slaven, die in zulk een groot aantal aankwamen, hoogst welkom waren. Onder hen was er echter niet een, die meer de opmerkzaamheid trok, dan de blanke slaaf, die niet-tegenstaande zijne Europeesche fijnere kleeding, toch voorondersteld werd een slaaf te zijn, zoo als er meer in Diamantina waren.

De arriero wist ook niets meer van hem te zeggen, dan wat hem zijn ambtgenoot, de arriero GASPARINI verteld had. Deze mededeeling bevatte intusschen zoo veel raadselachtigs, dat nieuwsgierigheid en deelneming hand aan hand gingen, zonder dat men een haar breed met zijne geschiedenis verder kwam, daar geen mensch de taal, die hij sprak, verstond, en hij even zoo weinig die van hen, die met hem te doen hadden. Ook zijn uiterlijk wekte de opmerkzaamheid, want hij was een schoon jong mensch, wiens gezicht en houding van eene aanzienlijke geboorte en betere opvoeding getuigden.

Terwijl men zich zoo met hem bezig hield, nam

hij van hen allen niet de minste notitie. Hij wees alle betere verpleging, alle verlichting van werkzaamheden, die men hem aanbood, van de hand.

Hij wilde in het lot der zwarten geheel deelen, en niet in het minst boven hen worden voorgetrokken. In zich zelven gekeerd ging hij zijnen eenzamen levensweg, die hem voor eerst naar Diamantina voerde, totdat de hutten op nieuw gebouwd en de inrichtingen voor de diamantwasscherijen weder daargesteld waren.

Er was eene stille treurigheid in hem geboren, de adem Gods was tot in zijn hart gedrongen en deze had eene schijnbare dorheid te voorschijn geroepen, waar op de lente eens nieuwen levens volgen moest. Hij had niemand, aan wien hij zich kon aansluiten, dan alleen den trouwen neger MALOMOLO, die hem zeer genegen scheen, maar aan wien hij zich niet anders dan door teekenen kon doen verstaan, waardoor zij natuurlijk niet gemeenzaam met elkander konden worden.

De kennis der Fransche taal en het weinigje latijn, dat hem uit zijne jeugd nog was bijgebleven, maakte, dat hij iets van de Portugeesche taal kon begrijpen, maar hij liet niet blijken, dat hij een of ander verstond, omdat hij in 't geheel geen omgang wenschte, ten einde ongestoord een innerlijk boetvaardig leven te lijden, waartoe hem het diepe bewustzijn zijner schuld geleid had.

Het was hem een heilige ernst stil te lijden en alles te verdragen, totdat het den Heere behagen mocht

hem uit deze slavernij te redden. Aan eene mededeeling aan zijne ouders, van wat hem was overkomen, durfde hij niet denken; waartoe zou hij ook een' brief schrijven, die uit de mijnen den onzekeren weg naar Rio Janeiro moest gaan, en waarvan men niet wist, of die wel ooit in de handen der zijnen zoude geraken.

Eindelijk kwam dan ook de tijd, dat de noodige negerhutten waren herbouwd, en de inrichtingen voor de diamant-graverij en wasscherij in behoorlijke orde hersteld waren. Nu namen zij de reis naar dat gebied aan, vanwaar de hooge Stacolumi zijne stroomende beken naar de diepte deed afstroomen, en waar de bodem den rijken schat verborg, dien eene gelukkige hand zoude opdelven.

In een dal, waar groote schaduwrijke boomen eene weldadige koelte verspreidden, bevonden zich lange rijen slavenhutten, die ieder voor twee slaapplaatsen ingericht waren: MALOMOLO trad naar ERNST toe, en gaf hem door teekenen te verstaan, dat hij gaarne met hem een hut deelen wilde.

ERNST, die den trouwen man lief had gekregen nam daarin genoegen, en zoo betrokken beiden eene kleine hut, die slechts even ruimte voor twee menschen had en ook slechts twee eenvoudige hangmatten van boombast, om daarin hunne vermoeide lichamen rust te geven. Op den dag der aankomst zoude het werk echter nog niet aanvangen.

MALOMOLO, die deze harde rustplaats kende, ijldedadelijk naar buiten en vraagde den opzichter, of hij

hem wilde toestaan, uit de biezen, die op eene plaats aan den oever der beek stonden, voor de Massa, zoo als hij ERNST noemde, nog eenige matten te vlechten! De opzichter, die een goed man was, gaf daartoe zijne toestemming, en ERNST zag hem tot aan den avond niet weder. Tamelijk laat kwam hij terug en droeg een zeer grooten bundel, waarmee hij nauwelijks de deur in konde komen. Toen ERNST nauwkeurig toezag, waren het zaamgerolde biezen matten; toen de zwarte nu den bundel uit elkander rolde en nederlegde en de droogste er over uitspreidde, zag ERNST eerst; wat hij gedaan had, en toonde hij zich zeer verheugd; hij gaf hem daarop te verstaan dat dit zijn nachtleger was.

ERNST drukte hem dankbaar de hand, maar wilde van deze plaats geen gebruik maken, tenzij de neger die met hem deelde, maar eerst na veel tegenstreven gaf de goede man daar aan toe, en verkregen beiden daardoor een zachter en verkwikkender rustplaats.

Des avonds verdeelde de opzichter die slaven, wie men eerst het werk moest onderrigten. Een gedeelte werd voor het graven van diamanten bestemd, terwijl een ander tot het wasschen daarvan aangewend werd.

Den volgenden morgen verzamelden zich de negers bij de groeven. De hoofd-opzichter deelde hun nu mede, dat voor een' diamant van iets meer dan gewone grootte de neger, die hem vond, eene belooning in geld zoude ontvangen; vond men evenwel een diamant, die zwaarder was, dan zeventien karaat,

zoo kreeg deze tot belooning zijne vrijheid. Eenige van de slaven verstonden zooveel Portugeesch, dat zij begrepen, wat de opzichter zeide, en die deelden dit aan de anderen mede; ERNST leunde tegen den stam van eenen palm en verstond alles, wat de hoofd-opzichter zeide.

Na deze vriendelijke mededeeling kwam de bedreiging van harde straffen, wanneer iets, dat gevonden werd, in 't geheim achter werd gehouden, het mocht dan groot of klein zijn.

Hij waarschuwde voor alle verleiding en zeide, dat de soldaten, die hen hier gebracht hadden, eenen kring om hen zouden sluiten, om toe te zien op het verbergen of verkoopen der diamanten, ook zouden zij hun het ontvluchten onmogelijk maken. Nadrukkelijk voegde hij er bij, dat de wachten bevel hadden ontvangen, een ieder neêr te schieten, die pogingen aanwendde, om te ontvluchten.

Zij moesten hunne kleederen tot op het allernoodzakelijkste afleggen. ERNST stond men toe zijn hemd aan te houden, anders niets behalve eenen lichten stroohoed met breeden rand, die hem werd gegeven, dien hij echter gedurende het werken niet mocht dragen, en die ook daarbij onnoodig was.

Hierop werden de afdeelingen achtereenvolgens naar de groeven gebracht, even als bij het wasschen. De opzichter maakte hen toen met de aardlagen bekend, welke de diamanten leverde. Het is eene zwartachtige, uit kwarts zand en zoogenaamde ijzeroxyde bestaande aarde, door de Portugeezen cascalhao genoemd. In

dezen dikwijls dikke, dan weder dunner zich voor doende aardbeddingen, waarvan sommige minder andere meer diep onder eene laag leemaarde zich bevinden, vindt men den diamant, somwijlen ook goudkorrels en ook topazen en minder waarde hebbende edelgesteenten van verschillende kleur.

Deze cascalhao graven de negers los en vullen daarmede eene kuip, die zij op hun hoofd dragen; want hij mag die niet op eene andere wijze, ja zelfs niet op eene burrie dragen, al is die ook nog zoo zwaar. Zij gaan dan in rijen, gestadig door de opzichters bewaakt, naar de plaats, waar de afdeeling met het uitwasschen belast is, en nemen bij dezen gang eenen zekeren vasten stap in acht.

De plaats voor het uitwasschen heeft een eigenaardig aanzien. Het water van den vloed of van eene sterk stroomende beek wordt op eenen grooten afstand zeer hoog afgedamd, en in een kanaal naar de diamantwasscherij geleid; hier bevindt zich eene lange rij daken ter wering der zonnestralen, die op de volgende wijze is ingericht. Het zijn dikke bamboesstammen, die in de aarde gestoken en stevig vastgestampt zijn, van circa negen à tien voet hoog. Deze bamboesstammen zijn twee aan twee op een breedte van acht voet tegenover elkander geplaatst, en van boven door een derden stam aan elkander bevestigd, en even als deze stammen en stangen bovenaan verbonden zijn, zijn van voren en van achteren weder andere stangen bevestigd, welke in de lengte op gelijke hoogte, met de dwarsstangen doorloopen. Op deze

lange dragers liggen dicht aan een zeer dunne lange bamboesrieten en over deze palmladeren, biezen, gras en al wat de zonnestralen keeren kan, dicht op elkander uitgespreid, zoodat hierdoor een voor de zon beschuttend dak ontstaat. Dat beschut niet alleen den arbeider tegen de hitte der drukkende en verlammende zonnestralen, maar ook de opzichters, die kort bij elkander vóór de negers op hooge stoelen zitten, hetgeen hun gelegenheid geeft, iedere beweging der werklieden op het nauwkeurigst te bewaken en acht te geven, dat er geen diamanten worden ontvreemd.

Deze stoelen zijn zonder leuning, op dat de opzichters, zich aan den invloed van de hitte des daags overgeevende, niet in slaap zouden vallen, waardoor de oneerlijkheid in de hand zou kunnen gewerkt worden; want al sliep de opzichter slechts een oogenblik, zoo zou hij het evenwicht, dat hij op zijnen hoogen kleinen stoel slechts met moeite behouden kan, verliezen en er afvallen.

Tusschen de negers en den stoel der opzichters bevinden zich bijna twaalf voet lange en drie voet breede ruime houten kasten, waarin de uit te waschen aarde door de aandragende negers gestort wordt. Aan het bovineinde der kasten loopt, door nauwe houten goten het water, en daar deze schuins liggen, loopt het aan het andere einde weder af. Hier echter, opdat niet de door aarde omhulde diamanten mede zouden afvloeien, bevindt zich een fijn gevlochten rooster van draadwerk, die alleen het fijnste zand doorlaat. Met bloote armen moet nu de slaaf deze

aarde met water nat maken, opdat hij iedere harde en dikke massa voelen kan.

Hij moet, wanneer eindelijk alle fijnere door het water en het kneden opgeloste aard- en zanddeelen verdwenen zijn, nog alles nazoeken, wat zich tegen de zeef heeft opgehoopt.

Is in deze bewerking, die met groote zorg uitgevoerd wordt, een diamant gevonden, dan klopt de slaaf in de handen en houdt den steen tusschen duim en voorsten vinger in de hoogte, waarop de opzichter spoedig toetreedt en hem in een lederen zak steekt, dien hij om den hals aan een riem draagt. Maar dit laatste geschiedt echter eerst, nadat alle opzichters zijn bijeen gekomen, den steen op hunnen schaal gewogen hebben, en het gewicht, de vorm, het uur van de vondst en de naam des vinders in een gereedliggend boek zorgvuldig opgeteekend is: gedurende deze bezigheid moeten de arbeiders rusten, op dat er geene verduistering van steenen plaats hebbe.

In den regel wordt de steen in de gamella gelegd, een soort van fijn gevlochten korfje, dat in het midden van het dak vrij hangend is vastgemaakt.

Bij het streng toezicht en de groote zorgvuldigheid, als ook door de omgeving der soldaten, zoude men meenen, dat het stelen der edelsteen onmogelijk was, vooral wanneer men bedenkt, dat de arbeiders bijna volmaakt naakt zijn, en echter word er dikwijls gestolen.

Maar hoe geschiedt dat dan? vraagt wellicht een mijner lezers. Ik moet u vooraf opmerkzaam maken,

dat de slaaf bij zijn werk genoodzaakt is, steeds in eene voorover bukkende houding te staan; hierdoor wordt het onmogelijk, dat de zoo voorzichtige, sluwe en strenge opzichter in staat is iedere beweging van den slaaf gade te slaan. Vindt de in het bedrog geoefende slaaf eenen steen van waarde, zoo kan hij dien gemakkelijk tusschen zijne vingers verbergen en dien dan, wanneer de opzichter slechts een oogenblik de oogen elders heen wendt, of wanneer een andere neger door in de handen te klappen zijne vondst te kennen geeft, en de opzichters nieuwsgierig te samen loopen, in den mond steken. Met het grootste gemak verbergt hij hem daar tot aan den avond onder de tong, of is het des morgens, tot aan het middag- of rustuur. Hij weet daarna wel een veiliger bergplaats te vinden, daar het in dit uur aan iederen neger vrij staat zijne slaapplaats binnen den door de wachters ingesloten kring naar hun goedvinden te zoeken.

In Diamantina, waarheen des zondags de slaven naar de mis gevoerd worden, naderen hun de smokkelaars, opkooopers en heeler, en koopen hun voor een ongelooflijk geringen prijs die edele steenen af.

Hoe groot de voorzorg en hoe streng het toezicht is, weten die sluwe dieven en bedriegers, menschen van de allerslechtste inborst, de gelegenheid te vinden, om de slaven te naderen en hen te onderrichten, hoe zij zonder gevaar het bedrog kunnen volbrengen, een raad, die meestal wordt opgevolgd. Meest echter wordt dat nog gemakkelijker, door dat de luie, slen-

terende, zich zeer vervelende soldaten zich laten omkoopen en hun veroorloven, gedurende de rust in den namiddag, wanneer de slaven en opzichters aan niets dan de noodige rust denken, de slaven te naderen en hunnen handel met hen te sluiten.

Reeds in de dagen, dat de nieuwe slaven in de stad Diamantina wachten moesten, tot de hutten opgericht en alles voor het werk der wasscherijen geordend was, vervoegden zich deze slechte menschen bij hen, om hen om te koopen en te onderrichten. Met ERNST had men het echter die poging niet gewaagd, maar MALOMOLO bleef van de verzoeking niet verschoond. Hij deelde het, zoo goed hij kon, zijnen lieven massa, (dit woord beduidt Heer) zoo als hij ERNST noemde, mede, die ernstig zijn hoogen afkeer en zijn ongenoegen daarover te kennen gaf en daardoor den neger voor de verzoeking behoedde.

ERNST begreep het eenvoudige werk spoedig, stil en vlijtig volbracht hij het, en MALOMOLO, die even als zijn massa handelde, was even vlijtig; zij vonden in verhouding tot de andere negers veel meer diamanten, zelfs dikwijls grootere steenen, die door de ongeschiktheid of onachtzaamheid dergene, die voor hen werkten, zouden verloren gegaan zijn. Door de uitbetaling van gelden voor het vinden van grootere steenen verzamelden zij een kleine som. Aan dezen arbeid, hoe eentoonig en stil ook, gewendde ERNST zich spoedig, en juist deze stilte was voor zijn gemoedstoestand nuttig.

Van lieverlede leerde hij zoo wel als MALOMOLO het Portugeesch verstaan; zij verkregen daarmede

ook het middel, om elkander te begrijpen, en werden daar door nog inniger aan elkander verbonden.

ERNST leerde het trouwe gemoed des negers immer hooger schatten, en deze won door den omgang met ERNST nog veel meer voor zijn inwendigen mensch. Op deze wijze ging een jaar eentoonig zonder afwisseling voorbij, maar dat jaar was voor ERNST rijker aan innerlijken zegen, dan alle vroegere jaren zijns levens. Na het einde van dat jaar gebeurde er iets, dat voor ERNST van groote gevolgen was.

H O O F D S T U K V I I I .

De diamant-smokkelaar.

Op zekeren dag op het uur, dat de zon haren hoogsten stand bereikt hebbende hare stralen loodrecht neêrschiet, schier alles wat leven had verzengende, was het rustuur, de siesta voor de slaven, gekomen.

MALOMOLO, die voor zijnen dierbaren meester met de meeste liefde en met opofferende zorg waakte en werkte, had onder een grooten mahonijboom eene schaduwrijke rustplaats opgezocht, zoo als er geen schooner in het uitgestrekte woud, dat zich ten noorden aan de diamantwasscherij aansloot, te vinden was.

Met groote nauwkeurigheid was deze rustplaats door hem onderzocht geworden, of niet soms eene dier vreeselijke giftige slangen daar nestelde, waaraan deze streek niet arm was. Toen hij in dit opzicht ten volle gerust gesteld was, droeg hij, zoodra het schelklinkende klokje het uur der siesta meldde, eenige matten daarheen en geleidde toen zijn lieven massa naar deze plaats, die hem voor deze liefdevolle zorg hartelijk dankte.

De hitte was dezen voormiddag ontzettend geweest; beiden waren in de beek gegaan, om een bad te nemen, dat hen wel verkwikt, maar ook had aangegrepen en behoefte aan rust, meer dan anders noodzakelijk maakte. De dicht bijeenstaande groepen der grootste mahonijboomen, gaven eene wonderbare koelte, en spoedig wilden hunne oogen zich tot eenen zachten slaap sluiten, toen in het bosch een gerucht ontstond, dat zekerlijk aan het oor van ERNST zou ontgaan zijn, maar niet aan de scherpe gehoorzenuwen van MALOMOLO.

Deze richtte zich op, en voor hem stond, in de kleeding van een arriero, een klein mager mensch, die, zijn vinger op den mond leggende, met de allervriendelijkste gebaarden tot hem naderde en vroeg, of hij hem geene kleine achtergehouden diamanten te verkoopen had.

ERNST was reeds in dien zachten overgang van waken en slapen, als de slaap onze betrekking tot de wereld buiten ons reeds zoo zeer heeft afgebroken, dat slechts een geweldige, innerlijke of uiterlijke schok die ketenen kan verbreken en ons volkomen doet ontwaken.

Deze schok, die de ketenen des slaaps deed springen, was door de stem van dit mensch bewerkt, die halffluid op het vriendelijkste met MALOMOLO sprak.

Iedere zenuw van het lichaam van ERNST begon te beven bij den toon dezer stem. Hij spalkte zijne oogen op, sprong als van eenen elektrieken schok getroffen op — en voor hem stond de hoofd-agent

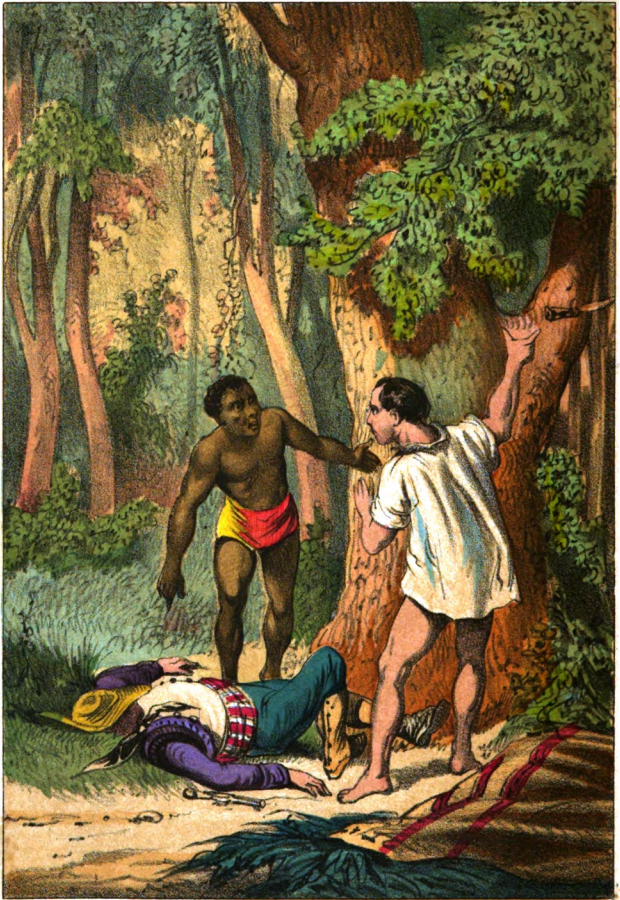
van de landverhuizers M..... in de kleeding van een muilezeldrijver. Hem te zien en in een toestand te geraken, die zijne geheele ziel in opstand bracht, was het werk van een oogenblik.

„Schurk!” riep hij hem woedend toe, „zielenverkooper! waagt gij het tot in dezen hoek der aarde mij te vervolgen, en tracht op nieuw mij in uw net te vangen, maar nu zal uw boos opzet mislukken.” Dit zeggende sprong hij op hem toe.

M....., de vroegere hoofd-agent der landverhuizers, werd doodsbleek, toen hij ERNST herkende, dien hij lang als een offer van het heete klimaat en het ondergane lijden beschouwd had. Hij begreep echter oogenblikkelijk het hem dreigende gevaar, week eenige schreden terug en greep eene zijner pistolen, die in zijn rooden gordel staken, die hij spande en op ERNST aanlegde.

Met een wonderbaar instinkt had MALOMOLO den toestand, waarin ERNST zich bevond, begrepen. Hij kende wel is waar de betrekking niet, die tusschen de beide mannen bestond, maar de woedende uitbarsting van toorn van zijnen lieven massa liet hem het allerergste vermoeden.

Hij was in stilte den hoofd-agent nader getreden, elk zijner bewegingen in het oog houdende, en toen deze zijn pistool op ERNST aanlegde, trof een vreeselijke slag den arm, die het pistool vast hield, zoo dat dit afgaande ter zijde vloog. Een tweede, snel uitgevoerde, niet minder geweldige slag met zijn gespierde vuist trof het hoofd van den hoofd-agent, die hem

Lith. Enock & Binger.

Bladz: 79.

den hoed diep over de oogen drukte, en die hem in zijne volle lengte op den grond neder deed vallen. ERNST bleef voor den bewusteloos voor hem liggenden vijand stilstaan, zijn drift was voorbij. MALOMOLO trok het lange mes van den gevallen uit de schede en reikte het ERNST toe met de woorden. „Massa! stoot het hem in 't hart.”

ERNST daarentegen, zeide „neen, de Heer zegt: mij komt de wrake toe! Ik zal vergelden!” en met deze woorden slingerde hij het mes verre van zich af.

Het schot in deze stilte, terwijl alle krachten der natuur schenen uitgeput, en al, wat leven had, zich aan de rust had overgegeven, wekte de opzichters en de slaven, en bracht de op eenigen afstand de wacht houdende soldaten naderbij. De hoofdopzichter ondervroeg ERNST en MALOMOLO, en de andere negers verklaarden nu, dat die man sinds eenige dagen getracht had ook hen te verleiden, en er bleef dus geen twijfel over, dat men een der gevaarlijkste sluikhandelaars gevangen had, die zijn werk tot nu toe ongestraft gedreven had.

Nog was dit onderzoek niet afgelopen, toen hij zich bewoog en plotseling opsprong, om te ontvluchten. Dit scheen MALOMOLO echter te hebben voorzien, hij pakte hem met zijne reusachtige sterke hand bij zijne dorre armen, zoo dat hij een schreeuw van pijn gaf, maar hij was vast geklemd door die zwarte vuist en weinige oogenblikken daarna zóó stevig gebonden, dat hij zich niet kon verroeren.

Men vond wel geene diamanten bij hem, maar

eene aanzienlijke som geld; tegen de algemeene aanklacht hield alle loochening op. Wat zijne bedoe-
ling was geweest, was helder en klaar met daadzaken
bewezen. Hij werd aan het gerecht van Diamantina
overgegeven, hetgeen de soldaten dadelijk volvoerden.

In de diamantwasscherij bracht deze zaak slechts
eene korte storing te weeg; maar eenige dagen later
vertelde de opzichter aan ERNST, dat sedert veer-
tien dagen M..... zich in Diamantina had opgehou-
den. Hij was, zoo vertelde hij, met eene zeldzame
lading daar aangekomen, namelijk met oude jagtge-
weren, die men uit den wapenvoorraad in Rio Janeiro
had uitgeschoten, en die niemand in Diamantina hem
had willen afkopen.

Reeds deze ongerijmde opgave had de politie op
het vermoeden gebracht, dat dit slechts schijn was,
en het eigenlijke doel een ander moest zijn, daar deze
man reeds in vroegere jaren in Diamantina was ge-
weest, en juist in den tijd, dat hij zich daar ophield,
de opbrengst der wasscherijen in het oogvallend min-
der was geweest, dan anders. De gegronde verden-
king rustte op hem, dat hij door sluikhandel den
staat eene ongehoorde som ontroofd had. Hij zelf
geloofde niet, dat men zich zijner herinnerde, daar er
een aantal jaren tusschen zijn toenmalig verblijf en
het tegenwoordige gelegen was. Des niettegenstaande
was hij herkend en zijne verbindtenis met verdachte
personen ontdekt geworden, die zich openlijk in de
nabijheid der onderscheidene diamantwasscherijen had-
den laten zien. Nauwkeurige onderzoekingen hadden

ook nu weder eene in 't oogvallend mindere opbrengst van diamanten doen ontdekken. Men had dus een waakzaam oog op hem gehouden, tot dat hij hier op de daad was betrapt, men had toen zijne medehelpers dadelijk gearresteerd, waar men hen maar had kunnen vinden. Allen hadden echter hardnekkig ontkend, en het gerecht had in langen tijd niets kunnen te weten komen; omtrent de verdwenen diamanten, lekte niets uit. Eindelijk was het een' der politie-dienaren ingevallen die oude jagtroeren eens te onderzoeken, die men reeds weder in kisten had gepakt, om daarmee op muildieren de terugreis te ondernemen. Hierdoor kwam de handelwijze van den sluwen schelm aan den dag, want men vond in de geweerloopen eene menigte diamanten zorgvuldig in fijn papier gepakt, zelfs waren er onder van eene ongewone grootte en schoonheid, welker bedrag aan waarde ongehoord zou zijn. Deze daadzaak overtuigde den sluiker, en zoo was zijn proces aangevangen, en zijn vonnis spoedig uitgesproken geworden.

„En hoe luidt dat vonnis?” vroeg ERNST met groote deelneming aan den opzichter.

„Hij is veroordeeld tot de straffe des doods, door het hangen aan eene galg, en zoo ook zijne gezellen, slechts moet het vonnis door den Keizer te Rio Janeiro nog bekrachtigt worden, eer het voltrokken kan worden,” hernam de opzichter.

ERNST zweeg, maar eene koude rilling overviel hem, hij merkte in deze ontkenning den vinger Gods en zijn onnaspeurlijk raadsbesluit, om den zondaar dan

te vinden, wanneer hij er het minste aan denkt, dat hij zijne welverdiende straf nabij is.

MALOMOLO had met groote deelneming dit verhaal aangehoord, in het bijzonder had hij het gelaat van ERNST gadegeslagen, doch hij had in diens trekken niets kunnen ontdekken, dat hem een bewijs van bevredigden wraaklust te kennen gaf. Hij schudde het wollige hoofd: daar men echter onder het werk niet mogt spreken, zoo wachtte hij met zijne vragen tot den avond.

Heden luidde het vrijheidsklokje vroeger dan anders, daar de siesta door een hevig onweder en door regen was afgebroken geworden. De opzichter had verlof gegeven, om de matten in de stralen der avondzon te droogen, en zoo was het dan nog tamelijk vroeg, toen na het gewone avondmaal de negers hunne hutten betrokken.

Nauwlijks had ERNST zich op zijne mat neêrgeworpen, en zoo als hij gewoon was luide zijn avondgebed verricht, waaraan de neger hartelijk deel nam, daar ERNST hem bij iedere gelegenheid de leer der christenen voorhield, vraagde MALOMOLO met groote opgewektheid, hoe hij het zich moest verklaren, dat ERNST eerst zoo woedend den sluiker aangegrepen had, maar hem toch niet had willen dooden, en heden toen zijne wraak zulk eene glansrijke bevrediging gevonden had, hij geen teeken van vreugden had gegeven:

„Massa!” ging hij voort, „waarom verzwijgt gij MALOMOLO, die u toch zoo lief heeft, datgene, wat

tusschen u en dat mensch bestaat? MALOMOLO vermoedt, dat hij uw doodvijand is, dat hij u groot onrecht heeft aangedaan, en gij reden hebt, hem als de oorzaak van een groot onrecht te beschouwen, dat u geschied is. Hebt gij hem niet een schurk, een zielverkooper genoemd, even als gij, blanke menschen, de slavenhandelaars noemt, in zoo verre gij het met de arme zwarten wel meent, ik bid u, vertel mij, wat hij u voor kwaad heeft gedaan?"

ERNST mocht nu zijn verzoek niet langer wederstaan, en deelde den trouwsten vriend, dien hij in de wereld gevonden had, zijne geschiedenis mede.

Het was voor hem zelve eene behoefte, ja, eene boetedoening, die hij zich oplegde; om alles, van zijne jeugd af den deelnemendsten hartelijksten vriend mede te deelen. Op MALOMOLO maakte het verhaal zijner treurige lotgevallen een geweldigen indruk, zoodat heete tranen langs de wangen vloeiden en die ook van ERNST te voorschijn riepen, die in zijn gedachte deze hem zoo beschuldigende gebeurtenissen nog eens doorleefde.

Toen ERNST aan dien onzaligen tijd kwam, waarin hij zich tot de landverhuizers voelde aangetrokken en zoo de schurkenstreken van den sluwen hoofdagente, te *Antwerpen*, herdacht, toen hij alles bij en na de landing in Rio Janeiro aan MALOMOLO mede deelde, sprong de neger op en riep: „Massa! Massa, waarom stiet gij hem dat mes niet in de borst, toen ik het u toereikte?"

ERNST moest eerst een oogenblik zijne gedachten

verzamelen, voor hij hierop antwoordde, waarnaar de neger met ingehouden adem luisterde.

„MALOMOLO!” zoo ving hij op goeden zachten toon aan, »heb ik u niet gezegd, wat de Heiland van zijne jongeren vorderde, dat wie zijn volgeling wilde zijn, zich zelven verloochen en gewillig zijn kruis op zich nemen moest; heb ik u zijne woorden niet gezegd: zegen hen, die u vervloeken, bid voor hen, die u beleedigen, doe wel degenen, die u haten en vervolgen; heb uwe vijanden lief, opdat gij kinderen moogt zijn uws vaders, die in den hemel is, die ook zijne zon laat opgaan over boozen. Heb ik u niet gezegd, dat het woord van God zegt, vergeld geen kwaad met kwaad? herrinnert gij u niet, dat ik u des Heeren woord zeide: „Mij is de wrake, ik, ik zal het vergelden,” spreekt de Heer! heb ik u niet verhaald hoe de Heiland Jezus Christus, toen hij door zijne verbitterde vijanden aan het kruis werd genageld, voor hen bad: „Vader! vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen!” En ik, die door de verdiensten van mijnen Heiland Jezus Christus hoop zalig te worden, ik, die de genade zoek door Hem, zoude mij aan mijnen vijand wreken? De Heer in zijne genade vergeve mij die eerste woeste opwelling van mijn zondig hart, dat in ongerechten toorn ontvlamde, terwijl de Heer door zijnen Apostel tot ons zegt, vertoorn u niet en zondig niet, geef in uw hart geen plaats voor toorn, en weder: de toorn doet niets, wat voor God regt is. Neen, MALOMOLO. gij, die een Christen wilt zijn en zalig wilt worden, moogt uwen mede-dienstknecht niet richten. De

Heere Jezus zegt waarschuwend: veroordeelt niet, opdat gij niet veroordeeld wordt, verdoemt niet, opdat gij niet verdoemd wordt.

En nu begon ERNST een gebed, dat uit het diepste zijner ziel opwelde, en waarin hij met innige hartelijkheid tot God bad, dat hij aan zijn' vijand diens schuld mocht vergeven en hem genadig zijn.

MALOMOLO had in diepe stilte de woorden van ERNST aangehoord en sprak geen woord meer. ERNST meende, dat hij in een diepen slaap was gevallen, en keerde zich op zijne legerstede om, en sliep zacht en rustig in, maar de neger sliep niet; de woorden van ERNST over zijne handelwijze jegens zijn' vijand hadden het hart des negers tot in het diepste getroffen. Hij gevoelde de goddelijke grootheid, die er in de woorden van het Evangelie lagen, hij zag de vruchten van zulk een schoone leer en zoo'n heerlijk voorbeeld in de handelwijze van ERNST, en dat tref hem diep.

Lang lag hij wakend en zuchtend op zijne mat, eindelijk bad hij ook: Heere, maak mij tot een' uwer knechten, want ik ben niet waard, dat ik uw kind heet! en een stroom van tranen vloeide langs zijne wangen, en eerst laat na middernacht overmande hem de slaap.

Toen des morgens het klokje hen wekte, vatte hij de hand van ERNST, kuste die en bad „Ach, Massa! leer mij nog meer van den Heere Jezus, ik wil gaarne aan den slaap weerstand bieden, en naar u luisteren.” Verheugd beloofde ERNST hem dat, en beiden knielden

op hun leger van matten neder, ERNST bad God, dat Hij in zijne genade gunstig zoude nederzien op de verdere ontwikkeling des negers, om versterking voor het goede begin en om kracht van boven ter zijner verdere leering, — daarop namen zij hun ontbijt en gingen aan hun werk.

MALOMOLO werkte vlijtig, maar hij was den geheelen dag stil en in zich zelf gekeerd, Als 'smiddags het klokje hen uit den slaap wekte, zag ERNST hem op eenigen afstand in het gebed op zijne knieën liggen.

Des avonds en op iederen volgende avond deed ERNST, wat MALOMOLO hem verzocht had; en de Heer zegende zijn werk, en beiden vorderden in wijsheid en godsvrucht.

Van den diamantsluiker en zijne gezellen werd niet meer gesproken.

Na circa drie maanden geleidde de opzichter de onder zijn opzicht staande slaven naar Diamantina ter kerk. De weg, dien hij insloeg, was tamelijk ver, en het was niet de gewone en naaste naar de stad. Hij reed op zijn muildier nevens ERNST, aan wiens zijde als altijd MALOMOLO ging.

„Waarom voert gij ons heden langs een grooten omweg naar de stad, daar de zon zoo heet en brandend is?” vroegde ERNST den opzichter TONATIO. Deze lachte en antwoordde, „wacht maar een' korten tijd, en gij zult zelf het antwoord op uwe vraag kunnen geven, zonder dat ik mijn mond open doe.”

Zij waren in een dal opwaarts voortgegaan, waar

de hooge Stacolumi steeds voor hunne oogen lag, welks schoone kleur door den ochtendzon beschenen de blikken van ERNST geboeid hielden. Bij elken tred, dien zij opwaarts deden, kwam hij trotseher te voorschijn en scheen meer en meer zich in vloeibaar goud te baden, zoo machtig werkte het licht der opgaande zon, die met haren glans achter den schoonen berg stond en rondom hare gulden stralen nitbreidde, zonder dat zij zelf het oog des aanschouwers verblindde.

Plotseling riep de opzichter „halt!” zij waren op eene hooge vlakte getreden, waar enkele heuvels hun het gezicht op de nabij zijnde stad nog belemmerden, welker schoone door elkander klinkende klokkentoonen nu in hunne ooren klonken. Allen dachten, dat de opzichter hen staande hield, om dat heerlijk geluid te hooren, doch hij strekte nu zijn' arm rechts uit en riep: „richt uwen blik daar heen!”

Van elks lippen ontsnapte nu een kreet van ontzetting en schrik, zelfs van de stompzinnigste der negers, want op een' niet zeer ver af zijnden heuvel, zag men vier galgen, waaraan twaalfmaakte lichamen hingen. Een krijschend strijdende zwerm van die vraatzuchtige veruoebes of aasgieren hadden zich daarom verzameld, en maakten van deze ongelukkigen hunnen ochtendmaaltijd op een afgrijselijke wijze.

„Ziet,” zeide IGNATIO met grooten nadruk, „om dit verschrikkelijk tooneel is het, dat ik u langs dezen weg voerde. Daar ziet gij de straf der bedriegers, die booswichten, die anderen aanspoorden om te nemen, wat des Keizers is! Het zijn de lichamen van hen, die de

slaven aanspoorden, om de diamanten te stelen en verboden handel daar mede te drijven, wanneer de gieren de laatste vezelen van hun lijf verteerd hebben, zullen de negers, die met hen in verbond stonden hunne plaats innemen, prent het dus diep in uwe ziel, dat de rechtvaardige straf den overtreder onvermijdelijk treft."

De opzichter zweeg en maakte een kruis over borst en hoofd; nog een tijd lang waren hunne blikken vol ontzetting op dit gruwzame schouwspel gericht, toen de opzichter weder „voorwaarts" riep; de stoet zette zich in beweging, maar men hoorde tot aan de stad geen enkel geluid meer van hen.

Twee van den stoet hadden hunne ontstelde blikken van het vreeselijk schrikbarende tooneel afgewend, en hadden verstaanbare blikken met elkan-
 der gewisseld; twee van hen vouwden hunne handen zonder dat hunne makkers dit zagen, en smeekten, den Heer, den straffenden Rechter aller menschen, die ook hier zoo geweldig straft, om vergeving voor de ellendelingen en deze beiden waren ERNST en MALOMOLO.

H O O F D S T U K IX.

De Inspekteur der mijnwerken.

Het verschrikkelijke schouwspel, dat de slaven gezien hadden, werkte meer uit dan de vermanendste toespraak, door den welsprekendsten mond, had kunnen uitwerken, hier spraken daadzaken, die hen krachtiger de waarheid deden gevoelen, dat de zonde het verderf des menschen is. De indruk van dit tooneel had allen, die er getuigen van geweest waren, diep in de ziel gegrepen, en dit gevoel was langen tijd zichtbaar. Inzonderheid kwam MALOMOLO dikwijls in zijne gesprekken met ERNST op die zaak terug, en deze liet niet na, dat gebruik er van te maken, wat op het ontvangbare gemoed van zijn' weetgierigen leerling heilzaam kon zijn; zoo werd dan die rechtvaardige straf een waarschuwend voorbeeld en een zegen voor eene geredde ziel.

De akten van het geheele voorval waren naar Rio Janeiro opgezonden, en daarin was ook aan ERNST gedacht geworden. De hoofd-inspekteur der diamant-wasscherijen, een flink edel mensch, die omstreeks dien tijd de bergwerken moest bezoeken, was

door dat voorval op ERNST opmerkzaam geworden. Uit de bergwerken van Minos Geraes kwam hij in die van provincie Matto Grosse, en zoo als het gewoonlijk gaat, wanneer men veelvuldige afwisselende werkzaamheden heeft, toestanden, oorden en personen moet bezoeken, waren zoo de bijzonderheden van Diamantina ver op den achtergrond van zijn geheugen terug gedrongen. Eerst toen hij aan de diamantwasscherij kwam en ook aan die, waar ERNST werkzaam was, viel hem die geheele geschiedenis weder in de gedachten, en de blanke slaaf wekte op nieuw zijne geheele deelneming. Het was op eenen vroegen morgen, toen de inspekteur in de diamant wasscherij trad, waar ERNST werkzaam was. Na dat hij zich het register over de gevonden diamanten had laten voorleggen en dit met de voorhanden zijnde diamanten vergeleek, vervolgens alles wat de kosten en de zorg der slaven betrof, had onderzocht, en naar den gezondheids toestand gevraagd had, ging hij langs de rijen, die de houten troggen vormden, waarin de diamant houdende calcas-hou gewasschen werd. Toen hij voor de trog bleef staan, aan welke ERNST en MALOMOLO werkten, riep hij driftig uit: „Een blanke slaaf! opzichter, wat bedeutet dat?” De opzichter antwoordde hem, dat deze hem met het transport zwarten overgeleverd was, hij kon over den vroegeren levensloop van den slaaf niets zeggen, daar hem de tijd had ontbroken om met hem te spreken, wel was die slaaf een voorbeeld van vlijt, orde en trouw, doch hij bewaarde over zijne omstandigheden het diepste stilzwijgen.

„Hoe heet hij?” vroeg de inspekteur verder. „ERNST FRUCHTING, hij is een Duitscher,” was des opzichters antwoord.

„ERNST FRUCHTING!” zeide de inspekteur, ik ontsla u voor heden van het werk, volg mij!”

ERNST had hun gesprek gehoord en verstaan, hij had echter niet van zijn werk opgezien, nu echter zag hij op, reinigde zijne handen en trad bescheiden van achter den trog te voorschijn. De inspekteur wees naar de gebouwen heen, waar de hoofd-opzichter en de gezamentlijke opzichters woonden, en sloeg den weg daar heen in.

ERNST volgde op eenigen afstand en wachtte aan het portaal, tot hij geroepen werd, om voor den inspekteur te verschijnen, Toen men hem had binnengeleid, zat de inspekteur op eene sofa en liet ERNST op eenen stoel plaats nemen.

„Verstaat gij het Portugeesch zoo goed, dat gij u met mij onderhouden kunt?” vroeg de inspekteur met welwillendheid.

„Niet zoo geheel,” hernam ERNST, „daar ik het eerst hier uit nood geleerd heb, maar ik zou mij liever in het fransch uitdrukken, wanneer uwe Excellentie geen duitsch spreekt.” Dadelijk verkoos de inspekteur de fransche taal, die hij vlug sprak, terwijl hij verzekerde geen duitsch te verstaan.

Met de grootste zachtheid en vriendelijkheid, terwijl de toon van zijn stem en de uitdrukking vertrouwelijk was, begon hij ERNST te ondervragen en te verzoeken, hem zijne geschiedenis, in 't bijzonder de omstan-

digheden mede te deelen, die hem tot de slavernij hadden gebracht.

ERNST gevoelde, dat thans een beslissend oogenblik gekomen was, en in zijne ziel verhief zich het blijde gevoel der hoop. Eenvoudig en duidelijk vertelde hij nu, hoe de aanwerving voor de braziliaansche landverhuizers was gedreven geworden, en hoe ook hij, onbekend met de ware gesteldheid, zich had laten verlokken. Hij liet met weinige woorden er tusschen vloeien, datgene wat hij noodig oordeelde van zijne familie-aangelegenheden mede te deelen; vervolgens volgde hij getrouw den gang der gebeurtenissen, die mijne lieve lezers reeds bekend is. Toen hij de handelwijze van den hoofd-agēt op hetschip vertelde, riep de met de grootste opmerkzaamheid lusterende inspekteur: „hoe heet deze booswicht, op dat de arm des straffenden rechters hem bereiken moge.” „Die heeft hem reeds bereikt,” zeide ERNST, „want het was de arriero M . . . , die ons hier tot het stelen van diamanten wilde verleiden. Hij heeft zijn leven aan den galg geeindigd;” en met de woorden „God zij zijne ziele genadig!” besloot ERNST zijne rede.

De laatste half luid gesprokene woorden maakten een diepen indruk op den inspekteur, en toen ERNST eenige oogenblikken zweeg, verzocht hij hem voort te gaan, en zijne trekken namen een nog vriendelijker uitdrukking aan. ERNST vervolgde dan ook op bedaarde en eenvoudige wijze zijn verhaal.

„Heilige God!” riep, toen hij geeindigd had, de inspekteur, „wat een weefsel van boosheid. Ga heen, mijn

zoon!" zeide hij met diepe ontroering, „gij zult spoedig meer van mij hooren."

ERNST boog zich en ging heen, dadelijk na hem trad zijn opzichter binnen, die zich had laten aanmelden.

„Uwe excellentie!" zeide hij, „de negerslaaf MALOMOLO, die met den blanke aan denzelfden waschtrog werkzaam is, bidt op het dringendste en om Godswil om een genadig gehoor."

„Wat wil dan die zwarte?" vroeg de inspekteur. „Ik weet het niet," hernam de opzichter, „maar ik vermoed, dat het op den blanke betrekking heeft."

De inspekteur bewilligde er in, nadat hij had vernomen, dat hij zich tamelijk in het Portugeesch kon doen verstaan en een braaf mensch was.

Weinige oogenblikken later leidde de opzichter MALOMOLO binnen, die zich dadelijk op de knieën wierp, de armen over de borst kruiste en zijn aangezicht ter aarde boog.

„Sta op," beval de inspekteur; maar MALOMOLO bleef op zijne knieën liggen en hief alleen het hoofd op; op het woord, „spreek mijn zoon," begon MALOMOLO te verhalen, hoe de arriero of de hoofd-agent der landverhuizers tot hem en ERNST was gekomen, en hij vertelde in zijn gebroken Portugeesch zoo eigenaardig, dat de inspekteur in het begin meermalen onwillekeurig lachen moest. Echter geraakte hij spoedig in de grootste spanning en deelneming, vooral, toen de neger vertelde, hoe ERNST het mes had weggeslingerd, en hoe hij hem had onderhouden over eigen wraakoefening, tot bij het schouwspel op den heuvel

bij Diamantina, waar die man opgehangen was. Daarna vervolgde hij opgewekt en verrukt, hoe ERNST zijne ziel tot het licht van het christendom had gebracht, dat hij een geheel ander mensch geworden was, en toen hij geeindigd had, hief hij zijne gevouwen handen naar den inspekteur en riep op smeekenden toon: „o genade! genade, Massa! voor Massa ERNST! vrijmaken, massa, vrijmaken! massa niet slaaf!”

De inspekteur, wiens hart reeds door het verhaal van ERNST geroerd was, werd door het verhaal des negers nog meer bewogen. Hij overwoog alles, wat hij gehoord had, in zijn hart, en na dat hij MALOMOLO hoogst genadig ontslagen had, zette hij zich dadelijk neder, om over het gehoorde een bericht aan den keizer te zenden. Een bode bracht vervolgens dit schrijven naar Diamantina, waar het bestuur gelast werd het met den grootst mogelijken spoed naar Rio Janeiro te zenden. Wat hij had geschreven, vernam geen der hem vergezellende beambten, doch de edele man had in onopgesmukte eenvoudigheid aan den keizer medegedeeld al het geen hij hier gehoord, gezien en beleefd had, en daar na zijn menslievend hart laten spreken, in eene taal, die de goede monarch in Rio Janeiro naar waarde wist te schatten.

De weg, dien het bericht van den edelen inspekteur te doorloopen had, (ERNST had dien leeren kennen) was lang, en nauwelijks binnen drie volle weken, zelfs wanneer de keizer dadelijk zijne aandacht aan het berigt mocht schenken, kon er eene beslissing in Diamantina terug zijn. Dit wist de inspekteur en maak-

te zich dezen tijd ten nutte, om de overige diamant-wasscherijen in den omtrek van Diamatina te leeren kennen en haren toestand te onderzoeken.

Hij vertrok echter niet, voor dat hij nog eens recht hartelijk met ERNST gesproken had, en hem gezegd had, dat wanneer hij aan zijne ouders wilde schrijven, hij dien brief gaarne naar Rio Janeiro wilde mede nemen en bezorgen, evenwel verlangde hij, dat ERNST zijn schrijven zou uitstellen, tot dat hij hier terug kwam, en dan zou hij den brief van hem in ontvangst nemen.

De hupsche en vriendelijke bejegening van den voortreffelijken man verlevendigde op nieuw de hoop in het binnenste van ERNST. MALOMOLO had hem in kinderlijke openhartigheid alles verteld, wat hij den inspektur had medegedeeld.

Met tranen in de oogen dankte ERNST den trouwen neger, die zich van het eerste oogenblik af, met zulk eene zeldzame liefde en trouw aan hem had aangesloten en aan hem was gehecht gebleven.

De neger was buiten zich zelven van vreugde, want hij rekende vast op de bevrijding van ERNST, eene hoop, die ook wel bij ERNST was opgewekt, maar die hij echter in ootmoetige gebeden den Heere opdroeg, die al onze lotgevallen bestuurt en met vaderlijke liefde ons leidt. Hartstochtelijk waren echter deze gebeden niet, de kalmte en onderwerping, die ERNST ondervond, sinds hij zoo geheel omgekeerd en tot andere gedachten gekomen was, vertoonden zich ook nu in hare zegenrijke gevolgen. Hij droeg zijne bedo

op aan het trouwe vaderhart en wachtte met geduld en berusting, wat God over hem besloten had.

Hoe het met den brief van den inspekteur ging, zullen mijne lezers en lezeressen, die in de lotgevallen van ERNST een warm deel genomen hebben, gaarne willen weten; ik kan mij dus niet het genoegen ontzeggen, datgene, wat ERNST eerst later van den inspekteur vernam, hier te melden. Zooals reeds vermeld is, had de inspekteur de levensgeschiedenis van ERNST met de levendigste kleuren, evenwel volkomen naar waarheid afgeschilderd; zijn deelnemend hart, dat in deze zaak op het innigst was getroffen, had gesproken, en zoo was zijn schrijven geen koud bericht, maar de uitdrukking van eene warme deelnemende menschenliefde. Hij wist, dat juist zulk eene voorstelling geschikt was, het hart van den Monarch te treffen.

Het bestuur van Diamantina, voor wien een wensch van den invloedrijken, en aan het keizerlijk hof te Rio Janeiro zoo aanzienlijken en hooggeachten inspekteur der mijnwerken een bevel was, had dadelijk een renbode met den brief naar Rio Janeiro gezonden.

Tusschen den keizer en den inspekteur der bergwerken stond nog de minister, aan wien de renbode zijn brief ter hand stelde.

De inhoud scheen den Minister zoo belangrijk, dat hij dezen langen brief eerst geheel doorlas, voor hij hem den keizer overgaf, hetgeen ook de inspekteur gehoopt had dat zou plaats hebben.

De Minister behoorde niet tot die weeke gemoe-
deren, die door voorvallen als die, waarvan de in-
spekteur berigt gaf, tot tranen van deelneming be-
wogen worden; integendeel het was een man van een
vasten wil en strenge rechtvaardigheid, wat een
zoo week gemoed geroerd zoude hebben, dat maakte
op hem weinig indruk. De aankoop van slaven, die de
plaats moesten vervullen van hen, die aan de kinder-
ziekte waren overleden, was door zijn ministerie be-
werkt, en dus slechts op eene bedriegelijke wijze kon
die blanke landverhuizer door den leverancier der sla-
ven daarbij gevoegd zijn. Hij liet zich dus al de
daarop betrekking hebbende papieren, akten en der-
gelijke stukken geven, en bevond, dat de slavenhan-
delaar RIBEIRO aan de haven die levering bewerk-
stelligd had.

In het bericht van den inspekteur was de naam
van den arriero genoemd, die ERNST in het Indi-
aansche dorp van den Belgischen scheepskapitein had
overgenomen en verder getransporteerd; hij heette
GASPARINI.

De Minister schelde, en een dienaar ontving het
bevel den genoemden arriero, wanneer hij zich in
Rio Janeiro bevond, dadelijk bij hem te brengen;
een ander kreeg bevel RIBEIRO door de politie te
doen gevangen nemen, en insgelijks, maar op een an-
dere plaats in het paleis, tot nader bevel vast te
houden.

Mijne lezers zullen wel vragen, waarom toch de
Minister dezen maatregel nam? Ik antwoord hier-

op: kon het niet mogelijk zijn, dat die geheele vertelling van ERNST de vinding van een sluwen deugniet was, om op deze wijze zijne vrijheid te verkrijgen? Daarom wilde de Minister de waarheid zoo ver het mogelijk was onderzoeken, om een vasten grond voor zijn verdere handelwijze te hebben.

Vol ongeduld wachtte de Minister eenige uren, voor dat men hem de komst van de beide gevangenen meldde.

De Minister gaf nu bevel, dat men den arriero GASPARINI bij de hand zou houden, terwijl hij RIBEIRO in het verhoor nam.

Een slavenhandelaar is in den regel iemand, die alle menschelijk gevoel, elk gevoel van recht, kortom alles wat edel en goed genoemd kan worden, voor altijd vaarwel gezegd heeft. Met een brutaliteit, die op den menschkundigen Minister eenen zeer slechten indruk maakte, maar die slechts diende, om zijnen inwendigen angst te verbergen, welke in meer dan één opzicht het slechte geweten des slavenhandelaars deed beven, trad RIBEIRO het vertrek binnen.

Zonder eenigen omweg trad de Minister met zijne vragen midden in de zaak, hetgeen RIBEIRO in verwarring dreigde te brengen. Hij begreep uit de woorden van den Minister, waar dat onderzoek op zou uitloopen, en hij besloot, daar de hoofd-agent M... dood was, de geheele zaak laaghartig te loochenen. De sluwe man begreep namelijk spoedig, dat de getuige, die zijn aandeel aan de roekelooze daad kon bewijzen, niet meer voorhanden was. Aan den muilezel-

drijver GASPARINI dacht hij in de verste verte niet, daar er reeds zulk een langen tijd, sedert de zaak plaats had gehad, voorbij gegaan was.

Zijne antwoorden waren daarom volgens dit plan ingericht, ja, hij bedacht zich geen oogenblik, zich met een nieuwe leugen te helpen, door te zeggen, dat hij dien slaaf in 't geheel niet gezien had, dien de arriero DU MONTE in ontvangst had genomen en in het binnenste des lands gebracht had. Hij noemde den naam van dezen arriero, daar hij zeker wist, dat die dikke arriero gedurende de siesta door een be-roerte getroffen en overleden was.

De Minister hoorde een' tijd lang met schijnbare bedaardheid het leugenweefsel van den booswicht aan, waarna hij hem achter eene afschutting liet treden, en GASPARINI binnen gebracht werd.

Deze verhaalde gewillig de waarheid, juist als deze in het bericht stond, en bevestigde volkomen, wat ERNST gezegd had.

Nu liet de Minister den slavenhandelaar weder voorbrengen, die, doodelijk bleek en verschrikt, alles bekende, wat hij te voren geloochend had.

De Minister gaf hen beiden aan den ontboden keizerlijken procureur over, die hen in tegenwoordigheid des Ministers verhoorde en daarvan procesverbaal opmaakte, waarna hij hen afzonderlijk in verzekerde bewaring liet brengen.

Hun proces werd terstond opgemaakt, en kon spoedig geëindigd worden, daar de volledige bekentenis der booswichten den weg daartoe had aange-

wezen, en een verder onderzoek onnoodig maakte.

Thans eerst, toen hij het proces-verbaal, dat de volle waarheid van de getuigenis van ERNST bevestigde, in handen had, liet de Minister zich bij den keizer aandienen, droeg hem het ongehoorde geval voor en overhandigde hem het bericht van den inspecteur uit Diamantina, die op dezelfde wijze als hij, de voorvallen van ERNST vermeldde en ook het verzoek van MALOMOLO beschreef.

De keizer was reeds ontroerd, over hetgeen de Minister hem in korte woorden mondeling medegedeeld had, maar hij werd dit nog veel meer, toen deze hem het bericht van den inspekteur voorlas.

„Laat mij dat bericht hier,” zeide de keizer en legde het, toen de Minister met het voorlezen gedaan had en het hem overreikte, naast zich neêr.

„Het was mij,” sprak daarop de Minister, „voornamelijk te doen, mij, zoo veel mogelijk, geheel van de waarheid van dit bericht te verzekeren. De in het bericht als hoofdmisdadiger genoemde hoofd-agent M..., een duitscher van geboorte, is reeds als offer der gerechtigheid gevallen, hij was de diamantsluiker, die door toedoen van ERNST FRUCHTING en den neger MALOMOLO in Diamantina gegrepen werd, en die bij uwer Majesteit regtvaardig vonnis, met zijne handlangers bij Diamantina is opgehangen. Daar waren dus maar twee getuigen meer over, namelijk de slavenhandelaar RIBBITO en de arriero GASPARINI. Beiden hebben voor uwen keizerlijken procureur de waarheid bevestigd, en beiden zijn in

hechtenis en verwachten hun vonnis. Het proces-verbaal hunner bekentenis heb ik de eer hierbij uwe keizerlijke Majesteit te overhandigen." Hij gaf daarbij die stukken aan den keizer.

„Wel nu, mijn besluit zal ik u later meêdeelen," hernam de keizer en liet den Minister vertrekken.

De gemalin des keizers was de Oostenrijksche Prinses LEOPOLDINA, begaafd met een milddadig, echt duitsch gemoed en edele denkwijze. De keizer spoedde zich terstond naar haar toe, met de schriftelijke bewijzen, om haar deze zaak mede te deelen.

De keizerin vernam met onzetting, dat zulk eene schurkachtige behandeling in Brazilië kon plaats hebben, en zij nam met de grootste deelneming kennis van de lotgevallen van ERNST. De keizer had aan zijne gemalin alles zelf voorgelezen, en toen hij gedaan had, zag zij hem met hare groote, van tranen glinsterende oogen aan en vroeg: „wat zal uwe Majesteit in deze zaak doen?"

De keizer lachte. „LEOPOLDINA!" zeide hij vriendelijk, „in uwe oogen heeft de arme duitscher reeds een voorspraak, die, ofschoon stom, toch welsprekender is, dan eenige mond ter wereld, en wanneer niet mijn eigen hart reeds beslist had, zoo zou deze beslissen."

„O! mijn dierbare gemaal!" riep de keizerin uit en vatte de hand des keizers, „mag ik deze aangename woorden zoo uitleggen, als mijn hart het wenscht?"

De keizer lachte nog een. „En wat wenscht dat goede hart?" vroeg hij liefderijk.

„Vrijheid voor den ongelukkige!" riep de keizerin uit.

„Het zij zoo,” antwoordde de keizer, „wij stemmen volkomen daarmede in, maar de gerechtigheid eischt nog meer. Hij heeft nu jaren lang onschuldig geleden door toedoen van den hoofd-agent M... te Antwerpen, en dat moet diens medehelper, de slavenhandelaar RIBEIRO tot de laatste Milreis (*) vergoeden.

„Dank, dank!” riep de edele keizerin verrukt uit. „Recht te oefenen, genade te verleenen aan de volken, is het schoonste voorrecht van vorsten, dat God hun gegeven heeft.”

„Maar,” — zeide de keizer verheugt. „Er is er nog één, waarvoor de stem der gerechtigheid en genade zich krachtig doet hooren.”

„De neger!” riep de keizerin uit, „ja, ja, hij is een zeldzaam mensch, en FRUCHTING heeft hem, tot de christelijke belijdenis gebracht.”

„Wel nu,” zeide de keizer, „zoo moge Braziliës beminnesswaardige keizerin over zijn lot beslissen.”

„Ik?” vraagde de edele keizerin van vreugde bevende.

De keizer lachte nog eens en knikte.

„Zoo is ook hij vrij!” en vreugdetranen vloeiden uit hare schoone oogen.

„Zoo zal het zijn,” sprak de keizer en sloot zijne gemalin ontmoerd aan zijn hart, en de keizerin sloeg de oogen ten hemel en riep biddend uit: „Heere! ik dank u voor den zegen van dezen dag! O, dat

(*) Milreis is eene Braziliaansche munt.

iedereen dag onzes levens zulk eene handeling tot een' zegenrijken dag maakte. De diamanten in Brazilië's keizerlijke kroon herinnerden dan met hunnen glans aan de van vreugde stralende menschenoogen."

Wat in het keizerlijke paleis was voorgevallen, vertelde de keizer zelf aan den Minister, en daar het geen geheim was, dat den mond des Ministers sloot, zoo ging het nieuws met snelheid door alle huizen in Rio Janeiro en won op nieuw duizende harten voor het keizerlijke echtpaar.

Slechts dat eene, wat op de vergoeding, door RIBEIRO te betalen, betrekking had, bleef een geheim van den Minister, ten einde den gang van het gerecht niet te storen, noch er invloed op te oefenen.

Alleen aan den keizerlijken procureur-generaal werd het in vertrouwen medegedeeld. Deze meende, dat de straf ten opzichte van de misdaad te gering was. Naar zijn gevoelen moest die zeer streng zijn. Het proces liep veel spoediger af, dan het anders bij het Braziliaansch gerechtshof de gewoonte was, omdat het oog des keizers daarop gevestigd was, en hij de ontkenning hiervan te gemoet zag.

Eindelijk was het proces afgelopen, en het vonnis van den arriero, die toch in waarheid de minst schuldige was, luidde eenige maanden gevangenisstraf, daar hij aangifte had moeten doen van het leed, een' blanke aangedaan. Voor RIBEIRO luidde het stren-

ger. Hij werd veroordeeld niet alleen, om den mishandelenden ERNST FRUCHTING te vergoeden, wat hem de hoofd-agent en de kapitein van het landverhuizersschip aan geld en goed hadden afgenomen, maar voor den tijd, dien hij in harde slavernij had doorgebracht, een aanzienlijke schavergoeding te geven, en vervolgens werd hij veroordeeld tot vijf jaren gevangenisstraf in eene verwijderde provincie des rijks.

Geheel Rio Janeiro nam aan dit proces het levendigste deel, en de keizer deed den Consul van het vaderland van ERNST het vonnis toekomen, om hem te overtuigen, hoe in Brazilië de heilige rechten der menschen gehandhaafd werden, wanneer willekeur en menschelijke boosheid waagden die aan te randen.

De geheele wereld juichte de uitspraak der rechterlijke macht toe, en prees de genade van het keizerlijke echtpaar.

Met het besluit des keizers en der keizerin, over de persoonlijke verhouding tusschen ERNST en MALOMOLO, ijde een renbode naar Diamantina, alwaar de inspekteur van zijne reize was terug gekeerd, en waar hij van de bezwaren en vermoedenissen dezer niet gemakkelijke reizen uitrustende, verdere bevelen afwachtte.

De vele onderhandelingen brachten echter groote vertraging te weeg, die den wakkeren man eene eeuwigheid toescheen. Zij, wien het bevel zelve betrof, wachtten eenigen tijd vol hoop, deze verminderde evenwel van dag tot dag; eindelijk gaf ERNST die

geheel op, en zeide tot zijnen trouwen MALOMOLO: „wee den man, die op menschen vertrouwt, maar wél hem, die zijn lot geheel aan Gods bestuur overgeeft.” Met even veel onderwerping schikte hij zich nu weder in zijn hard lot, als waarmede hij het tot het uur, waarin de eerste zonnestraal op den donkeren weg zijns levens viel, gedragen had, en vol vertrouwen bad hij, „niet mijn wil, maar uw wil, o Heer, geschiede!”

Geheel anders was het in MALOMOLO's hart gesteld, deze kon de hoop niet zoo licht opgeven, voor hem scheen de hooge Massa, tot wien hij knielend voor zijnen lieven Massa ERNST gebeden had, een zoo mild en rechtvaardig wezen, dat hij zijn geloof aan hem en aan zijn woord niet kon opgeven.

Hij zweeg wel, wanneer ERNST op het onzekere van 'smenschen woorden wees, maar hij voedde toch in het geheim het vast geloof aan zijn woord en de hoop op de vervulling van zijn hartelijk gebed.

Het scheen echter, als of de goddelijke barmhartigheid nog eenen anderen weg wilde inslaan, om te gelijk, en wel voor dat de menschelijke vrijspraak kwam, de onderwerping van ERNST te beloonen.

Op zekeren dag schudde een neger in den vroegen morgenstond zijne kuip met cascalhao voor ERNST uit, en bij den eersten greep, dien hij in de als een deeg doornatte aarde deed, voelde hij iets hards van meer dan gewone grootte. Bevende van vreugde waschte ERNST snel de daaraan klevende aarde af, en een prachtige diamant schitterde hem tegen.

Hij klapte in de handen en hield tusschen zijn'

duim en wijsvinger voor het aangezicht des opzichters den heerlijken steen in de hoogte.

„Verbazend welk een steen!” riep de opzichter verwonderd uit en trok geweldig aan het helder klinkend klokje, welks toon het werk aan al de waschtroggen oogenblikkelijk deed ophouden, en alle opzichters met den hoofd-opzichter bijeen riep.

„Ziet! ziet!” riep de opzichter en hield den schitterenden edelsteen in de zonnestralen. Dadelijk werd hij gewogen.

„Dertig karaat!” riep verbaasd de hoofd-opzichter, want sedert verscheidene jaren was er geen diamant van dat gewicht hier gevonden.

„Gij zijt vrij!” was het tweede woord van dezen man, hetgeen door een’ jubelkreet van den opzichter van ERNST, die hem zeer genegen was, begroet werd.

ERNST stond bleek en onbewegelijk als een beeld. Hij bewoog zich niet, en het leven scheen uit hem geweken. MALOMOLO echter gaf een’ kreet van vreugde, die luide weêrklonk, ten teeken van zijne liefde voor ERNST en van zijn getrouw hart. Hij viel ERNST onstuimig om den hals en riep: „Massa, goede Massa! verheugt gij u dan niet over uw geluk! geloofd zij de Heer in eeuwigheid!”

Alle opzichters drukten ERNST gelukwenschende de hand, en alle negers betuigden hunne deelnemende vreugde.

„Heden is het rustdag!” riep de hoofd-opzichter, „want het is een vreugdedag, de waardigste is vrij!

leve de keizer, die zulk een bevel heeft gegeven!"

Een oorverdoovend gejubel weêrklonk van alle zijden.

Nu werd er een renbode naar den inspekteur gezonden, en ERNST in de woning van den hoofd-opzichter gebracht, waar hij, nadat hij een bad in de beek genomen had, zijne kleeding ontving, die hij had afgelegd, toen hij als slaaf in dienst getreden was, en die men op zijn verzoek had bewaard.

Het was een wonderbare beschikking der voorzienigheid Gods, dat op denzelfden morgen, toen de bode uit de mijnen met het bericht van de ontdekking van den zeldzamen edelsteen in Diamantina aankwam, ook de renbode uit Rio Janeiro daar aankwam, die den inspekteur de vrijstelling van ERNST en MALOMOLO door de keizerlijke genade overbracht.

Het hart van den edelen man was zeer verheugd; want nu was alles volmaakt, dadelijk gaf hij order, dat het den volgenden dag, die toevallig een zondag was, feestdag zou zijn.

Het heuchelijke bericht liep met snelheid door de stad, men nam een levendig deel in die blijde omstandigheid, en in ieders huis maakte men voorbereidselen om eenige slaven te onthalen.

Vroeg in den volgenden morgen verzamelden zich al de negers uit de verschillende diamant-wasscherijen en togen met groene palmtakken in de handen naar de stad, voor welker poort zij op de troep wachtten die de gelukkigen medevoerde.

Buiten de poort der stad wachtte de inspekteur met

alle beambten der bergwerken en een muziekkorps:

Eindelijk kwamen de langverwachten in een langen trein, terwijl de klokken der kerken luidden.

Aan de spits van den langen trein plaatsten zich de rijen beambten en het muziekkorps, en onder gejubel trokken de negers de straten der stad door.

Na het eindigen der godsdienstoefening bleef eene talrijke menigte op het plein voor de hoofdkerk staan, in welker midden de beambten, de geestelijken, en ERNST aan de hand van den inspekteur stonden.

Hier verhaalde de inspekteur in het openbaar de lotgevallen van ERNST, die een algemeene deelneming opwekten, en las vervolgens de keizerlijke genade en den vrijbrief voor.

„Maar,” sprak hij vervolgens met luide stem, „de Heer, onze God, zonder wiens wil geen haar van ons hoofd valt, heeft zichtbaar zijn ja en amen over het besluit van onzen goeden en rechtvaardigen keizer uitgesproken, daar hij den zoo onrechtmatig behandelde een edelgesteente liet vinden, dat hem ook zijne vrijheid weder gaf. Lof en dank zij den Heere! en heil den edelen keizer!” zoo besloot de inspekteur zijne rede. Een onafgebroken gejubel vergezelde deze woorden, en toen het gejuich eenigzins ophield, nam de inspekteur ERNST bij de hand en vervolgde: „Gij zijt door des keizers genade en Gods zichtbare uitspraak vrij, maar ik moet u nog eene genade des keizers melden; zij, die de oorzaak van uw ongeluk waren, zijn in handen van hunnen aardschen rechter. Een hunner, de hoofdmisdadiger staat reeds, nadat hij

hier op aarde voor zijne misdaden gestraft is, voor zijnen hemelschen Rechter, het gerecht heeft zijnen heiligen plicht gedaan. De booswichten zijn gestraft, en aan u wordt niet alleen het geld teruggegeven, waarvan men u beroofde, maar ook een som tot schadevergoeding voor den tijd van slavernij, die uwe toekomst verzekert. En nu gij," zoo wendde de inspekteur zich tot het volk „gij, die hier zoo deelnemend staat, hoort eene tweede bewijs van de genade des keizers." Hierop verhaalde hij uitvoerig het gedrag en de handelwijze van MALOMOLO jegens ERNST, en riep toen met verheffing van stem: „MALOMOLO! ook gij zijt van heden af een vrij man."

Thans verhief zich het gejubel nog luider, dan vroeger.

ERNST stond met gebogen hoofd, zijne lippen waren gesloten, maar zijne tranen vloeiden overvloedig.

Plotseling voelde hij zich door twee krachtige armen omklemd; het waren die van den gelukkigen MALOMOLO, en hij fluisterde hem in 't oor. „O mijn lieve Massa! MALOMOLO kan niet op eigen beenen staan in die vrijheid, wees zijn stenn, zijn staf, hij is de uwe zoo lang zijne borst zal ademen."

Geheel Diamantina was in een feestelijke stemming, men zag niets dan opgeruimde, vrolijke gezichten.

De negers werden heerlijk onthaald, in den namiddag gaven zij zich over aan hunne geliefde dansen en spelen, en tot diep in den van sterren fonkelenden nacht duurde hun feest.

ERNST en MALOMOLO waren gasten van den edelen inspekteur, die hen na verloop van eenige dagen naar Rio Janeiro zoude vergezellen. Hij beijverde zich, om hen in Diamantina zoo uit te rusten, dat zij bij hunne openbare verschijning in Rio Janeiro op de welvoegelijkste wijze konden optreden.

MALOMOLO's geluk was onbeschrijfelijk; echter dacht hij daarbij niet aan zich zelven, maar aan zijn goeden Massa. ERNST beloofde hem voor God, dat hij hem niet verlaten en hem behandelen zou als zijn eigen broeder. Dit maakte hem gelukkiger, dan het denkbeeld van vrij te zijn.

De reis naar Rio Janeiro zoude ERNST met den inspekteur doen, zoo wilde het deze; bovendien deed hij hem een voorschot in geld, daar hij van alle middelen beroofd was, ook MALOMOLO moest hem vergezellen; want hij kon hem niet achterlaten, wijl de man anders niet geweten had, wat hij zoude aanvangen.

Op de liefderijkste wijze zorgde de inspekteur voor alles, wat ERNST op reis noodig had, en onderweg had hij veel gelegenheid, om over de toekomst van ERNST te spreken, waarover deze het nog niet met zich zelven eens was. Twee wegen sloeg hem de vriendelijke man voor: de eene was, om in het bestuur der bergwerken en mijnen te treden, de andere, om eene handelszaak te beginnen. Lang was ERNST besluiteloos, maar eindelijk ging hij tot het eerste voorstel over, ofschoon hij zich zelven bekennen moest, dat hem voor deze zaak de noodige kennis en beproevenheid in de Portugeesche taal ontbrak.

„Ik moet u dat toestemmen,” hernam de inspekteur, „maar mijne bedoeling is iets anders, en die wil ik u nu duidelijk verklaren. De edelgesteenten, die Brazilië in rijke mate op de groote wereldmarkt levert, gaan meest naar Frankrijk, en Parijs is de plaats, waar wij de meesten verkoopen. Een nieuwe tak van handel heeft zich thans geopend. Het zijn de agaten, ametisten en opalen, die in overgroote menigte in de provincie Minas Geraes gevonden worden. Deze worden daar heen gezonden, maar het ontbreekt ons in 't binnenland aan geschikte lieden, die goed ervaren zijn in de fransche taal, en die haar zoo vlug spreken, om dien handel mondeling en schriftelijk met de Parijsche kooplieden te kunnen drijven. De kennis der steenen zult gij u spoedig eigen maken; het overige, wat gij in dien handel noodig hebt te weten, zult gij wel opmerken, en zoo dat nog niet geheel het geval is, zult gij die kennis toch wel spoedig verkregen hebben, spoediger en beter dan de Portugezen, die traag en lui zijn en ook beter dan de Creolen, die wel geschikt, maar niet eerlijk zijn. Ik wil u den Minister voorstellen voor die gewichtige betrekking, en ik heb de vaste overtuiging, dat wij ons in u niet zullen bedrogen vinden, zoowel wat uwe bekwaamheid, als wat uwe eerlijkheid betreft.”

Zoo was dan deze zaak afgesproken, en Ernst dankte den man recht hartelijk, die zich zijner op eene zoo welwillende wijze aantrok en beloofde van ganscher harte zijne aanbeveling eer aan te doen.

Nadat zij al de moeielijkheden van de reis te

boven waren gekomen, bereikten zij eindelijk Rio Janeiro, alwaar de inspekteur hem en MALOMOLO in zijn huis voorloopig opnam.

Nadat men uitgerust was en zich van het noodige voorzien had, zou de voorstelling bij den Minister plaats hebben.

Deze ontving ERNST met welgevallen, en onderhield zich langen tijd met hem. Hij gaf aan des inspektors voorspraak des te eerder gehoor, daar de ernst en bescheidenheid van den jongen man hem zeer bevielen. Daarna overhandigde hij hem eene zeer aanzienlijke som, die het gerecht hem toegekend had, en beloofde hem, omtrent zijne aanstelling zijne Majesteit te onderhouden.

Reeds den anderen dag berichtte de inspekteur hem, dat het keizerlijk paar hem en MALOMOLO voor zich wenschte te zien, waarvoor hij hem het uur der opwachting opgaf.

Het hart van ERNST klopte hevig, toen hij met zijnen zwarten vriend in het voorvertrek des keizers audiëntie afwachtte.

Eindelijk werden zij toegelaten.

De keizer en de keizerin spraken hem in de Fransche taal aan, totdat de keizerin bedacht, dat hij een Duitscher was en zij den dierbaren klank harer moedertaal gebruikte, om zich met hem te onderhouden. „Gij hebt veel geleden, sedert gij de kust van mijn rijk betraadt,” zeide de keizer, „koester echter tegen Brazilië geen tegenzin; zijne rechtbank heeft u schadeloos gesteld en zijn keizer zal het gebeurde weder

goed maken. Ik heb u heden tot Handels-Commissaris benoemd, wijd aan deze gewichtige, zich meer en meer uitbreidende handelstak uwe kracht, en beproef daarin ook dien ijver dien gij in Diamantina bewezen hebt, aan den dag te leggen en ik zal niet de laatste zijn, die „Duitsche trouw” beloond.

Toen de keizer de woorden: „Duitsche trouw” uitsprak, zag hij zijne gemalin lachend aan. Zij verstond, wat hij daarmee wilde zeggen.

„O, de heer FRUCHTING zal die zekerlijk aan den dag leggen.” ik stel vertrouwen in hem, zeide zij lachend, „Maar,” ging zij voort „stel ons toch uwen trouwen MALOMOLO voor, en vertel ons vooral, hoe en wat hij voor u geweest is.”

ERNST, wien al de angst door zoo groote minzaamheid van het hart was genomen, sprak met warmte, maar de keizer viel hem in de rede, daar hij duitsch sprak. „Spreek toch fransch Senor,” zeide hij, „anders gaat alles wat gij in het duitsch zegt voor mij verloren, daar ik die taal niet versta.”

ERNST boog en herhaalde in 't Fransch alles wat hij tot de keizerin gesproken had. Hij begon met de eerste ontmoeting en ging zoo voort, alles meêdeelende tot aan de laatste gebeurtenis.

De keizerin was door zijn verhaal getroffen, en zag MALOMOLO vriendelijk aan. Eindelijk vroeg hem de keizer of hij niet hier of daar eene zaak zou willen beginnen.

„O neen, neen !” riep de trouwe neger zijne handen op de borst kruisende en eene knie buigende, mij niet

verlaten, massa, niet verlaten tot MALOMOLO tot den Heere gaat."

Diep troffen deze eenvoudige woorden het keizerlijk paar. „Senor FRUCHTING!" zeide de keizer, „gij zult hem bij u moeten houden, maar ik zal hem eene jaarwedde toekennen, zoodat hij leven kan en zij daardoor „schadeloos gesteld wordt."

Beiden werden door den keizer rijkelijk met geschenken overladen.

„Dat is voor uwe eerste huiselijke inrichting," zeide de keizerin in 'tduitsch.

Beiden bedankten den keizer en de keizerin eerbiedig, en de audientie, waartegen ze eerst nog al hadden opgezien, eindigde voor hen op een verblijdende wijze.

HET WEDERZIEN.

Een tijdsverloop van vier jaren kan ik nu overslaan.

ERNST was in zijne voordeelige betrekking, die hem onmiddellijk met den edelen inspekteur in aanraking bracht, opgetreden, en had zich spoedig de vereischte kundigheden daartoe eigen gemaakt.

De keizer had woord gehouden en hem menig bewijs van persoonlijke gunst geschonken. Hij gevoelde zich gelukkig in zijne betrekking, en MALOMOLO, die, in dien tusschentijd gedoopt was en nu MANUEL heete was hem zoo mogelijk nog meer genegen dan vroeger; beiden leefden als broeders. MANUEL, die bovendien een zeer helder oordeel bezat, had zich in de werkzaamheden zijns vriends zoo bekwaam en nuttig ge-

maakt, dat hij, zoo als men zegt, diens rechterhand was. Bijzonder gewichtig was hij hem door zijne kennis in de waarde der edele en half-edelesteen, waar in den hem zoo eigene scherpe blik eene zekerheid in het beoordeelen en schatten gaf, die ERNST te vergeefs trachtte te verkrijgen.

ERNST was in Brazilië geacht en geëerd, en zijne duitsche spaarzaamheid en bescheidenheid maakte, dat hij zich een aanzienlijk vermogen verwierf. Met zijne familie had hij dadelijk, na zijne komst in Rio Janeiro, eene drukke briefwisseling begonnen.

Daar men hem in zijn vaderland reeds als dood betreurd had, was de vreugde des te grooter, toen hij het eerste teeken van leven gaf, en de gelukkige wending in zijn lot kon melden. Zijn vader en zijne moeder leefden nog en het ging hun zeer goed; zijne broeders en zusters groeiden goed op en beloofden hunne betrekkingen eer te zullen aandoen.

Al de brieven, die ERNST ontving drukten intusschen het verlangen van zijne bejaarde ouders uit, den dubbel wedergevonden zoon nog eens vóór hunnen dood aan hun hart te drukken en dit verlangen wekte in de ziel van ERNST een gevoel op, dat daaraan geheel beantwoordde. Hij verzocht derhalve om een jaar verlof, dat hem, den zoo bijzonder nuttigen ambtenaar, hoewel ongaarne, toch werd toegestaan.

Het viel hem intusschen zeer moeilijk zijne zaken te verlaten, want hij had het huis van RIBEIRO met deszelfs rijke omgeving als zomerverblijf gekocht; de slavenhutten waren echter afgebroken en een ma-

gazijn voor de edelgesteenten was daarvoor in de plaats gekomen, dat de staat van hem pachtte, opdat alles vereenigd mocht zijn in de nabijheid van den man, die deze bron van inkomsten voor den staat in 't leven geroepen had. Eerst toen MANUEL op zich nam, om gedurende zijne afwezigheid het bestuur over het magazijn, dat hem door den staat werd opgedragen, waar te nemen, en de inspekteur een' anderen beambte in de plaats van ERNST met zijne werkzaamheden belastte, was het hem mogelijk tot de reis te besluiten.

Het afscheid van MANUEL was hartelijk; het was of twee liefhebbende broeders van elkander scheidden. MANUEL bleef tot het laatste oogenblik aan boord van het schip, dat ERNST naar Europa zou voeren, en toen eindelijk het oogenblik van vertrek daar was, rukte hij zich weenend van zijn geliefden vriend los.

De reis van ERNST was zeer voorspoedig. Zonder eenige vertraging bereikte hij de kust van Europa en ijde naar zijne geliefde betrekkingen, naar zijne dierbare geboorteplaats.

Onverwacht was de komst in het ouderlijke huis; onuitsprekelijk de vreugde zijner ouders en familie, toen hij in hun midden trad. Wel konden de ouders zeggen: „deze onze zoon was dood en is weder levend geworden, hij was verloren en is weder gevonden;” want de verandering die hij ondergaan had was in

alle opzichten groot. Hoe luisterden zij naar zijne verhalen, hoe vloeiden hunnen tranen van deelnemende liefde, toen hij van de verschrikkelijke gevolgen van zijne laatste lichtzinnigheid sprak; hoe hevig ontroerden hen zijne lotgevallen als slaaf; hoe beefden zij, toen hij het einde van den hoofd-agent mededeelde, en hoe helder en levendig werden hunne gelaatstrekken toen hij hun eindelijk zijne wonderbare redding en zijn tegenwoordig geluk mededeelde. Allen prezen Gods wondervolle en genadige leiding en zij deden luide hulde aan het keizerlijk echtpaar.

Een jaar van geluk in het ouderlijke huis vloot snel daarheen. Zijne plichten riepen hem naar Rio Janeiro terug.

Twee zijner broeders hadden besloten hem te vergezellen, daar hij dan beter voor hen zorgen konde dan uit het verafgelegen land.

Het afscheid was daardoor te smartelijker, daar de goede ouders en ook hij zelf het levendig beseften, dat het nu een afscheid was, waarna op deze aarde geen wederzien te hopen was, maar alleen in een betere wereld, en in deze vaste overtuiging scheidde hij van zijne dierbare aardsche betrekkingen, die hem uit de volheid huns harten zegenden; het was voor hem een groote troost, dat zijne broeders hem op de reis vergezelden.

Vele vrienden zijner jeugd had hij in zijne vaderstad niet meer gevonden, maar wel hunne reeds ingezonkene grafheuvels. De onder-agent der landver-

huizers naar Brazilië, die hem tot de reis had aangespoord, was ook gestorven, maar helaas onder treurige omstandigheden. Het geld, dat hij in deze betrekking zoo gemakkelijk verdiend had, had hem losbandig gemaakt en zoo was het onrechtvaardig verkregen geld, dat hem uit het ongeluk zijner medemenschen toegevloeid was, met zijn vaderlijk erfdeel in ontucht en brooddronkenheid doorgebracht en na weinige jaren was hij tot den bedelstaf gebracht en in diepe armoede gestorven; daarbij was hij verafschuwd door alle rechtschapene menschen, zijn uiteinde kon terecht een *mene tekel* genoemd worden, dat de hand des Heeren waarschuwend aan het voorhoofd van zulke menschen schrijft, zonder dat helaas! anderen zich daaraan spiegelen.

Voor dat ERNST echter den vaderlandschen bodem verliet, wachtte hem nog een voorval dat hem zeer aandeed.

Te Mainz trad een in lompen gekleede bedelaar naar hem toe; het was een grijsaard, wiens sidderende hand nauwelijks in staat was, iets op te heffen. Hij bad: „mijnheer! laat mij uw pak dragen?” Toen ERNST hem in het aangezicht zag, waartoe de bekende klank zijner stem hem aanleiding gaf, ontglipte hem onwillekeurig een kreet van ontzetting, want hij herkende in dien bedelaar den kapitein B..., de gezagvoerder van het schip der landverhuizers van Antwerpen, dezelfde die met den hoofd-agent op den avond der inscheping in Antwerpen, ERNST geplunderd had. De bedelaar wiens blauwe neus duide-

lijk aantoonde, hoe zeer hij aan den brandewijn verslaafd was, zag hem verbaasd aan en vroeg „waarom schrikt u zoo, mijnheer?”

„Kapitein B....!” riep ERNST uit.

„Ja, ja” zeide de bedelaar: „toen ik nog zoo heette, toen waren het nog goede tijden; maar nu?”

„Denkt gij nog wel eens aan ERNST FRUCHTING, dien gij met den hoofd-dagent M.... in Antwerpen door het spel uitplunderdet op den avond van de inscheping?”

„Ja, wel denk ik daar soms aan!” zuchtte de oude, „wat zou er toch van dezen ongelukkigen jongeling geworden zijn?”

„Een slaaf,” zeide ERNST „maar Gods genaderijke hand redde hem uit den afgrond, waarin uwe schurkerij hem gestort had; zie mij aan, ik ben die ERNST FRUCHTING!”

De pakkage van ERNST viel den ouden man uit de handen, hij spalkte zijne in water drijvende dronkaardsoogen open, staarde hem een oogenblik aan, en riep: „ja, ja, hij is het, komt gij, om mij aan te klagen?” en luid krijschend vluchtte hij heen, zoo goed zijne aamborstigheid hem dit toeliet en liet de pakkage van ERNST liggen.

Een ander man, die daar juist was, nam haar op en droeg ze naar het logement.

„Wat hebt gij met dien ouden man uit te staan?” vraagde de drager, „hebt gij hem misschien vroeger gekend en hem daaraan herinnerd? ja, het is met hem erg achteruit gegaan, maar leugen en bedrog waren zijn

dagelijksch werk; „zoo gewonnen, zoo geronnen, onrechtvaardig verkregen goed gedijt niet en ontrouw straft haar eigen meester,” daarna is hij een dronkaard geworden. Een speler en een valsche speler was hij lang geweest, maar 't is met hem gedaan; reeds tweemaal is hij door onmatig gebruik van sterken drank krankzinnig geweest en bij zijne tegenwoordige wijze van leven wordt hij het nog weder eens, en zal dan wel niet herstellen.”

Onder dit verhaal waren zij aan het logement gekomen; ERNST betaalde den pakdrager en trad naar binnen, maar bleef dezen avond, in zich zelven gekeerd, alleen en legde zich spoedig te bed. — Den volgenden morgen zette hij met zijne broeders de reis voort.

In Rio Janeiro gelukkig aangeland, wachtte hem een harde slag.

MANUEL MALOMOLO, de trouwste vriend, dien de aarde droeg, was in den afgeloopen zomer door de gele koorts aangetast en aan die verwoestende en verpestende ziekte, die in de steden van Zuid-Amerika jaarlijks zoo vele offers eischt, overleden; zijne laatste ademhaling was een zegenwensch voor ERNST geweest.

Dat was een zware slag en te zwaarder, omdat ERNST zich zoo innig op het weêrzien van den vrouwen vriend verheugd had, die met de hartelijkste liefde leed en vreugde met hem gedeeld had.

Waren zijne broeders niet bij hem geweest voor wie hij beloofd had te zorgen, dan had hij zijne goederen gepakt en was weêr naar Europa terugge-

keerd, doch deze plicht hield hem terug en schonk hem kalmte en tevredenheid.

Dadelijk hervatte hij zijne ambtsbezigheden. Zijn broeder HENDRIK werd zijn magazijn-meester en zijn broeder ANTON, de jongste, richtte een handelshuis op.

Hoe gelukkig ERNST ook was, de trouwe neger ontbrak hem toch overal, en deze wond des harten kon wel gelenigd, maar nooit volkomen genezen worden.

UITGAVEN VAN J. D. SYBRANDI, TE AMSTERDAM.

- Andriessen (P. J.), Marie en Pauline, met 4 platen,
4e druk, in linnen f 1,80
-
- Andriessen, (P. J.), De Schildknaap van Gijsbrecht
van Aemstel, met 4 pl. in linn . . . f 1,80
-
- Andriessen (P.J.), Tony en Armand, met 4 platen.
4e dr., in linn. band f 1,80
-
- G. Nierits, Beproeving en Uitkomst, met 3 platen,
in linnen f 1,50
-
- Hoffman (Fr.), Twee Verhalen, (*Zoo Heer zoo
knecht. — Frits Heiter.*), m. 4 pl., in linn. f 1,80
-
- Hoffman (Fr.), Het beleg van Maagden.burg, met
3 platen in linnen f 1,—
-
- Hoffman (Fr.), Geld geen geluk, m. 3 platen in
linnen f 1,—
-
- Hoffman (Fr.), In het Hooge Noorden, met 3 platen,
in linnen f 1,—
-
- Hoffman (Fr.), De stem des gewetens, met 3 pla-
ten, in linnen f 1,—
-
- Hoffman (Fr.), Kleine oorzaken groote gevolgen
met platen in linnen baud f 1,50
-

Horn (W. O. von), De jeugdige Grijs, met 3 platen, in linnen f 1,—

Horn (W. O. von), Simon. De Braziliaansche neger-slaaf, met 3 platen, in linnen f 1,—

T ré m a d e u r e (Mlle. Ulliac de), Etienne en Valentijn. of Waarheid en logen, m. pl., in linn. b. f 1,50

Tillotson (John), Het uitgescheurde Bijbelblad. Een tafereel uit de vervolgingen der Doopsgezinden in Nederland. in linnen band f 1,90

D u i j s (P.), Hoe men gelukkig wordt, met 3 platen, in linnen f 1,50

D u i j s (P.) Levensschetsen van jeugdige Christenen, met 3 platen, in linnen f 1,50

Tafereelen uit de vroegere geschiedenis van Engeland. Uitgegeven door Ch. Dickens, met 4 platen in linnen f 2,—

Stifters bonte steenen, met 3 pl, in linn b. f 1,50

Klaverblad, of wat Geertruida en Catharina te vertellen hebben, met 3 platen, in linnen. f 1,19

De voorzienigheid Waakt! 3^e druk, met 2 platen, in linnen band f 1,10

